

Handläggare:
Charlotte Goliath

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

6

Skärholmens stadsdelsnämnd

Tertialrapport 2

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Stadsdelsnämnden godkänner tertialrapport 2 inklusive bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden ansöker om budgetjustering för Vackra Stockholm om 0,3 mnkr.
3. Omslutningsförändringar om 11,9 mnkr godkänns.
4. Omedelbar justering.

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Charlotte Goliath
Administrativ chef

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsförvaltning bedömer att två av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer uppnås helt och att ett inriktningsmål kommer uppnås delvis under 2014. Verksamhetsmålet "Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden" bedöms uppnås delvis då målet om andel förskollärare inte bedöms nås samt att andel nöjda föräldrar inom förskolan har sjunkit. Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet "Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbetet" uppnås delvis då målet för sjukfrånvaron inte kommer kunna nås.

Förvaltningen prognostiserar per 31 augusti ett underskott på 6,0 mnkr och har därmed inte en budget i balans. Den ekonomiska bedömningen förutsätter att enheter med underskott

fortsätter att vidta planerade åtgärder samt att åtgärderna ger önskad effekt. Inom samtliga enheter vidtas nu åtgärder som innebär en ökad kostnadsmedvetenhet.

Bakgrund

Stadens nämnder ska enligt kommunfullmäktiges regler för ekonomisk förvaltning redovisa ekonomiskt och verksamhetsmässigt utfall för året. Samtliga kända kostnader och intäkter ska ingå i prognosen.

Ärendet

Rapporten ska ge en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. Under respektive mål anges måluppfyllelse och indikatorer visar uppnådda värden för perioden och/eller prognos för året.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samarbete med förvaltningens samtliga verksamhetsområden.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	5
1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.....	5
1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa	5
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	6
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar.....	8
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm.....	9
1.6 Stockholmare är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm.....	12
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	14
2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras.....	17
2.1 Stockholmare upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald.....	18
2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden	20
2.3 Stockholmare upplever att de får god service och omsorg	22
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten.....	36
3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva	42
3.1 Budgeten är i balans.....	42
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva.....	53
Synpunkter och klagomål.....	55

Bilagor

Bilaga 1: Prognos T2 2014 ub071a

Bilaga 2: Avvikelse mot budget T2 ub61a

Bilaga 3: SDN 24 ekonomiblanketter i T2

Bilaga 4: Aktivitetsplan Tertialrapport 2 2014

Bilaga 5: Sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål 2014 T2 samt åtgärdade 2013

Bilaga 6: Ansökan om medel för vackra Stockholm T2 2014

Bilaga 7: Redovisning - ytterstadsprojekt 2014 T2

Sammanfattande analys

Skärholmens stadsdelsförvaltning bedömer att två av tre inriktningsmål kommer upp uppnås helt och ett inriktningsmål kommer uppnås delvis under 2014.

Dragningen av Spårväg syd är en fortsatt viktig utgångspunkt för att kunna nå målen om utökad bostadsbyggnation och nya företagsetableringar i Skärholmen. Exploateringsnämnden har tagit fram en rapport där bostadsproduktion och förutsättningar i Skärholmens stadsdelsnämndsområde analyseras. Rapporten blir, parallellt med diskussioner om aktuella och kommande projekt, ett underlag för fortsatt arbete för ökat bostadsbyggande. Förvaltningen ansöker om ytterligare medel inom projektet "Rena rama Skärholmen", för att ta fram en långsiktig strategi för minskad nedskräpning och ökad medvetenhet om renhållning och miljö. Puckelbollplanen i Skärholmen, en unik kombination av ett konstverk och en spontanidrottsplats, invigdes i juni.

Förvaltningen ser en fortsatt minskning av antalet hushåll som är i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning och andelen barn som växer upp i familjer med ekonomiskt bistånd fortsätter att minska.

För att säkerställa att förskolans verksamhet når uppsatta mål har enheterna börjat arbeta med uppföljningsinstrumentet Förskolornas uppföljningssystem i Skärholmen (FUSS), som togs fram under förra året. Resultaten i årets brukarundersökning har sjunkit något från föregående år. Skillnaden mellan olika förskolor är däremot stor. Fyra av fem enheter behöver öka andelen förskollärare. Varje förskolechef arbetar aktivt vid rekryteringar för att öka andelen förskollärare. Utbildningssatsningen Verksamhet i förskolan (VIF) som syftar till att identifiera och stödja barn med behov av särskilt stöd pågår. I dagsläget har cirka hälften av medarbetarna genomgått utbildningen.

Förvaltningens socialtjänst har fortsatt att utveckla de egna öppenvårdsinsatserna så att de bättre svarar upp mot de behov som finns hos barn, unga och vuxna. Ett nytt projekt riktat till unga vuxna i åldrarna 20-29 år som riskerar eller befinner sig i ett utanförskap och som inte har kontakt med socialtjänsten har inletts. Syftet är att kartlägga målgruppen och hitta arbetsätt för att stödja dem till en bättre livssituation. Förvaltningen arbetar även aktivt för att vända det prognostiserade underskottet inom äldreomsorg och stöd till personer med funktionsnedsatta. Åtgärder planeras och vidtas kontinuerligt. För bättre styrning kommer bland annat delegationen tillfälligt att flyttas över till biträdande enhetschef på beställarenheten.

Verksamheterna för äldre och funktionsnedsatta fortsätter utveckla och stärka arbetet med målet att brukarna ska ges delaktighet, trygghet och valfrihet. Verksamheterna strävar efter att bedrivas så effektivt som möjligt vilket har lett till att flera verksamheter inom LSS-bostad sett över sina scheman i syfte att anpassa personalresurserna efter brukarnas behov. På Sätra vård- och omsorgsboende har en avdelning stängts på grund av minskad efterfrågan.

Förvaltningen bedömer att målet om en sjukfrånvaro på max 5,6 procent inte kommer kunna nås under året. Sjukfrånvaron ligger nu 0,9 procentenheter högre än nämndens mål. För att minska sjukfrånvaro kommer förvaltningen ytterligare fokusera på chefens ansvar i rehabiliteringsarbetet och dennes möjligheter att både förebygga sjukfrånvaro och påverka individens återgång till arbete genom ett aktivt rehabiliteringsarbete.

Förvaltningen prognostiserar per 31 augusti ett underskott på 6,0 mnkr efter resultatöverföringar. Den ekonomiska bedömningen förutsätter att enheter med underskott fortsätter att

vidta planerade åtgärder samt att åtgärderna ger önskad effekt. Inom samtliga enheter vidtas nu åtgärder som innebär en ökad kostnadsmedvetenhet. Återhållsamhet på samtliga inköp som inte påverkar den ordinarie verksamheten för brukarna råder.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

För att förbättra resultaten från föregående år och uppnå indikatorerna rörande trygghet och nedskräpning har förvaltningen under perioden lagt extra resurser på bland annat städinsatser, slyröjning och trygghetsvandringar med påföljande åtgärder. Inom projektet "Rena rama Skärholmen", med medel från vackra Stockholm, har ferieungdomar tillsammans med särskilt rekryterade handledare under sommaren arbetat för ett rent, snyggt och väl omhändertaget stadsdelsnämndsområde. Förvaltningen ansöker i tertialrapport 2 om ytterligare medel inom projektet, för att till nästa sommar ta fram en strategi för minskad nedskräpning och ökad medvetenhet om renhållning och miljö.

Förvaltningen har varit delaktiga i framtagandet av den handlingsplan för illegala bosättningar som gäller för söderort. Vid de bosättningar som varit aktiva under året har personerna valt att flytta på sig självmant. Inga avhysningar har gjorts och inga nya bosättningar har förekommit sedan i april.

Planering av nybyggnation av 10-12 servicebostäder för personer med funktionsnedsättning har inletts i Sätra. Lägenheterna beräknas vara färdigställda under hösten 2015. Dialog förs med Micasa för nyproduktion av en gruppbofastad med sex lägenheter i Vårberg samt för eventuell omställning av förskolelokal till gruppbofastad i Bredäng.

Färre hushåll är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

● Uppfylls helt

Kommentar

Starkare samband mellan Kungens kurva och Skärholmen samt dragningen av Spårväg syd är fortsatt viktiga utgångspunkter som förvaltningen bevakar, för målet om utökade företagsetableringar i Skärholmen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel upphandlad verksamhet i konkurrens		27,9 %		29 %	37 %	2014

Nämndmål:

Företagare väljer att etablera sig i Skärholmen.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen verkar för hög tillgänglighet, god service och goda möjligheter till arbete. Viktiga led är förstärkt infrastruktur samt tydlig information och vägledning.

Förväntat resultat

Fler företagare etablerar sig i stadsdelen och antalet arbetstillfällen ökar.

Kommentar

Förvaltningen har under perioden i olika forum bevakat näringslivs- och infrastrukturfrågor gällande Spårväg syd, Förbifart Stockholm, Kungens kurva-Skärholmen samt med arbetet för en sammanhållen stad.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Medborgarkontoret ska ge information och vägledning till personer som är intresserade av att etablera och driva företag.	2012-01-02	2014-12-31	
● Stadsdelsförvaltningen är aktiv i olika forum för att utveckla näringslivet och infrastrukturen i närområdet och bidrar till att stadsdelen är attraktiv för företag och boende	2011-01-01	2014-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

● Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen har märkt en stadig minskning av antalet hushåll med behov av ekonomiskt bistånd de senaste åren. Minskningen fortsätter under andra kvartalet 2014. Jämfört med samma period förra året har 30 färre hushåll aktualiserats för en ansökan om ekonomiskt bistånd. Även hushållsstorleken fortsätter att minska, vilket bland annat tyder på att färre barn lever i familjer som inte klarar sin egen försörjning.

Många familjer har svårt att få egna bostäder. Bostadsbristen medför att kötiderna blir längre, vilket främst drabbar personer med en svag ekonomi. Kostnaderna för hotell- och vandrarhemsboende har ökat under andra kvartalet. Från den 1 juli 2014 gavs barnfamiljer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd möjlighet att ansöka om en fritidspeng på högst 3 000 kr per år.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	27 st	33 st	49 st	50 st	1600 st	Tertial 2 2014
Kommentar						
Förvaltningen erbjuder praktikplatser i enlighet med årsmålet. Förvaltningen har regelbundna kontakt med Jobbtorgen för att underlätta Jobbtorgens matchning i syfte att öka måluppfyllelsen.						
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	6,8 %	7,03 %	6,8 %	6,9 %	4,0 %	Tertial 2 2014
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	4,17 %	4,28 %	4 %	4 %	2,0 %	Tertial 2 2014
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	2,76 %	2,88 %	2,7 %	2,8 %	1,2 %	Tertial 2 2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska samverka med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder	2014-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet med att identifiera felaktiga utbetalningar samt mäta effekten av arbetet.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Totalt 85 ärenden är aktuella för utredning av felaktigt bistånd. I 78 av dessa ärenden finns det en avbetalningsplan. Årsredovisning av effekten per stadsdelsförvaltning görs av socialförvaltningen			

Nämndmål:

Invånarna i Skärholmen klarar sin egen försörjning.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Alla insatser syftar till att stärka den enskilde att klara sin egen försörjning så långt som möjligt. Vår övertygelse är att alla vuxna har en önskan och någon förmåga att leva självständigt. Förvaltningen arbetar med människans resurser och lyfter fram de framsteg vi ser. Arbetet sker i samverkan med bland annat jobbtorg, arbetsförmedling och försäkringskassa.

Förväntat resultat

Antalet hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd minskar.

Kommentar

Antalet nya hushåll som ansökt om ekonomiskt bistånd under januari till juli 2014 är färre än för samma period 2013. Hushållens storlek har minskat. Hittills under året har 98 hushåll blivit självförsörjande genom arbete eller studier. Andelen hushåll med ett långvarigt behov av bistånd (10 månader eller längre) har minskat något, från ca 41 till 40 procent.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

● Uppfylls helt

Kommentar

Tillgången till gas är fortfarande låg vid den tankstation som finns i närområdet. Endast delar av stationens anläggning för gas är i drift vilket leder till långa köer. Pumpen klarar heller inte att hålla ett jämnt tryck, så vid köbildning, när flera bilar tankar i rad försvinner trycket i pumpen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel dubbdäck		0 %		0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2014
● Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	25,89 %	19,63 %	25 %	24 %	20 %	Tertial 2 2014
● Andel elbilar		9,09 %		9 %	9 %	2014
● Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Tertial 2 2014
● Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	71,11 %	65,77 %		77 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår 1 2014
Kommentar						
Under perioden januari- mars tankades det 78 % miljöbränslen i förvaltningens etanol och biogasfordon. För första halvåret har siffran sjunkit till 71 %. För att öka måluppfyllelsen schemalägger förvaltningen tankning, i den utsträckning det är möjligt, till tidpunkter då det vanligtvis är mindre kö.						
● Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår				100 %	tas fram av nämnd/styrelse	2014
● Elanvändning per kvadratmeter		38 kwh/kvm		38 kwh/kvm	33 kWh	2014
● Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	60 %	48,8 %		50 %	45%	2014

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är miljövänliga.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen identifierar inom sina verksamheter ytterligare konkreta aktiviteter som varje anställd kan genomföra för att förbättra livsmiljön. Implementering av förvaltningens miljöhandlingsplan i det dagliga arbetet görs av samtliga enheter och verksamheter.

Förväntat resultat

Stadsdelsförvaltningens miljöpåverkan minskar.

Kommentar

18 av de kommunalt drivna förskolorna deltog under våren i den nationella kampanjen "Skräpplockardagarna", genom stiftelsen Håll Sverige Rent. Som tack för insatserna bjuds alla 5-åringar på deltagande förskolor på en teaterföreställning på stadsteatern.

Både Sättrastrandsbadet och Mälarhöjdsbadet städas under året genom Städa Sverige - idrottens miljöorganisation, till vilken stadsdelsförvaltningen bidrar med medel. Under sommaren arbetar även många feriearbetande ungdomar med renhållning inom stadsdelsnämndsområdet.

Stadsdelsförvaltningen har tillsammans med miljöförvaltningen tagit fram och påbörjat implementeringen av ett detaljerat program för skötsel av Sättraskogens naturreservat. Ett brukaravtal har också tecknats för traditionell slätter på ängsmark inom reservatet. Syftet är att stärka den biologiska mångfalden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Stadsdelsförvaltningen informerar medborgarna om en hållbar livsmiljö	2008-01-01	2014-12-31	
Kommentar Medarbetare från Stockholms stads Miljöförvaltning har haft temadagen "Klimatvågen" på Medborgarkontoret. Besökarna fick en shoppingkorg och plockade åt sig det de vanligtvis konsumerar under en dag. Produkter och tjänster representerades av färgglada påsar med olika tyngd beroende på deras klimatpåverkan. Genom att väga shoppingkorgen på Klimatvågen fick man en fingervisning om hur stor klimatpåverkan ens totala konsumtion har och vilka delar av den som är störst. Cirka 30 besökare deltog. I övrigt finns broschyrer och andra information beställs eller skrivs ut efter förfrågan. Samhällsvägledarna ger svar på besökarnas frågor.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

● Uppfylls helt

Kommentar

Fler bostäder blandat med verksamhetslokaler är avgörande för att Skärholmen ska växa och

utvecklas till en del av en stad i världsklass. För att byggnationen ska öka lyfter förvaltningen frågan och framhåller potentialen för bostadsbyggande i samtliga forum där frågan är aktuell och där förvaltningen deltar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				0	tas fram av nämnden	2014
● Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				0	tas fram av nämnden	2014

Nämndmål:

I Skärholmen finns en variation av bostäder för människor i livets alla skeden.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen bevakar att hänsyn tas till tillgänglighet och mångfald i plan- och byggelsefrågor där stadsdelsnämnden har möjlighet att lämna synpunkter.

Förväntat resultat

Fler medborgare kan göra bostadskarriär. Medborgarna kan bo kvar i stadsdelen även om behoven förändras. Fler bostäder för personer med funktionsnedsättning.

Kommentar

En fortsatt god blandning mellan upplåtelseformer behöver säkerställas och ett utökat byggande krävs för att åstadkomma en bostadsmarknad som gör det möjligt för medborgare i Skärholmen att bo kvar i stadsdelsnämndsområdet liksom för nya medborgare att etablera sig. Planering pågår för 10-12 servicebostäder enligt LSS i Svenska bostäders nyproduktion i Sätra, tidigare Sätra Stall. Nyproduktionen beräknas vara klar hösten 2015. Dialog förs med Micasa angående ombyggnation av en förskola till en gruppbofastad samt om nyproduktion av en gruppbofastad med sex lägenheter i Vårberg.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal beställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				24		2014
Kommentar						
Förvaltningen har beställt 10-12 bostäder på området Sätra och utreder en ombyggnation för 10 bostäder i Breddäng.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnden arbetar för nämndens fastställda skrivelse om markanvisningar och byggnationer i Skärholmens stadsdel.	2013-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnden ska delta aktivt i arbetet med utvecklingen av Skärholmen/Kungens kurva och Söderortsvisionen	2013-12-02	2014-12-31	
Kommentar Stadsdelsförvaltningen deltar under året i flertalet samverkansgrupper med representanter från Huddinge kommun, Stockholm Business Region, centrala förvaltningar samt fastighetsägare och företagare kring utvecklingen av Skärholmen Kungens kurva.			
Stadsdelsförvaltningen deltar i rådet för funktionshinderfrågors möten kring framtidens LSS-bostäder.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar En representant från rådet för funktionshinderfrågor kommer vara delaktig i planeringen av färdigställandet av de nya gruppbofastigheter som beställts.			
Stadsdelsförvaltningen inhämtar synpunkter från rådet för funktionshinderfrågor vid nybyggnation av bostäder där stadsdelsnämnden har möjlighet att lämna synpunkter.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Ett bostadsprojekt har varit aktuellt under perioden, för vilket synpunkter har inhämtats från rådet.			

Nämndmål:

Nämndens lokaler, lekplatser och rekreationsområden är tillgängliga.

Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningens verksamheter, lokaler och parker ska vara tillgängliga för alla människor. Förvaltningen samverkar med bland annat fastighetsägare, trafikkontoret och rådet för funktionshinderfrågor för att öka tillgängligheten.

Förväntat resultat

Stadsdelsförvaltningens tillgänglighetsanpassade lokaler, lekplatser och rekreationsområden ökar. Medborgarnas upplevelse av tillgänglighet ökar.

Kommentar

Förvaltningen sökte i verksamhetsplanen 6 mnkr och tilldelades 5 mnkr ut central medelsreserv för tillgänglighetsåtgärder. För tilldelade medel planeras belysning längs Skärholmens strandpromenad, mellan Sättrastrandsbadet och Sättra varv. De två motionsspåren i naturreservatet binds på detta sätt samman. Ett antal parkvägar och trappor byggs också om och tillgänglighetsanpassas under året.

För skötselåtgärder i Sättraskogens naturreservat tilldelades förvaltningen 2 mnkr ur central medelsreserv. För dessa medel genomförs skötselåtgärder så som slåtter, slyröjning och friställning av ekmiljöer samt inventering och åtgärd av riskträd i reservatet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
🕒 Förbättra orienterbarheten genom skyltning inom Skärholmens stadsdelsnämndsområde.	2014-01-01	2014-12-31	
🕒 Stadsdelsförvaltningen samverkar med hyresvärdarna i Skärholmen kring tillgänglighetsfrågor.	2014-01-01	2014-12-31	
🕒 Stadsdelsförvaltningen ska tillsammans med trafikkontoret och andra aktörer förbättra tillgängligheten på och omkring Skärholmens torg genom information och åtgärder.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar En ombyggnation av Skärholmens busstorg har inletts. Ytterligare skyltning kommer att förstärka orienterbarheten. Åtgärder för ökad trafiksäkerhet på Skärholmens torg diskuteras tillsammans med andra aktörer.			
🕒 Tillsammans med rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet inventera och åtgärda skadade parkvägar.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Skadade parkvägar har inventerats och en prioriteringsordning gjorts tillsammans med rådet. Åtgärder genomförs under året.			

Nämndmål:

Det byggs bostäder i Skärholmen.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen verkar för ett ökat antal markanvisningar samt markanvisningar med större omfattning och att dessa leder till genomförande.

Förväntat resultat

Det byggs bostäder i Skärholmen.

Kommentar

Under 2013 tilldelades exploateringskontoret, på initiativ av stadsdelsförvaltningen, medel för ökad effektivitet inom bostadsbyggandet. Projektet har hittills resulterat i en rapport där bostadsproduktion och förutsättningar analyseras. Rapporten blir, parallellt med diskussioner om aktuella och kommande projekt, ett underlag för fortsatt arbete för ökat bostadsbyggande.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

● Uppfylls helt

Kommentar

I juni startade 127-festivalen i samband med invigningen av Puckelbollplanen i Skärholmen - en av ett antal nya aktivitetsplatser som anläggs i stadsdelsnämndsområdets parker. Riktlinjer för stadsodling är antagna i nämnden och en förening är igång och odlar i Bredäng. I samar-

bete med det lokala föreningslivet har ytor och evenemang för spontanidrott och naturvård tillkommit i Sätorskogens naturreservat. Tillsammans med spårskyltning för såväl vuxna som för barn och unga förväntas satsningarna höja attraktiviteten i naturreservatet och locka fler boende och besökare att vistas och utöva aktiviteter i området.

Nämndmål:

I Skärholmen finns ett utvecklat och varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter

● Uppfylls helt

Beskrivning

Kultur- och fritidsaktiviteter ska vara tillgängliga för alla. I samverkan med kulturlivet i Stockholm, frivilligorganisationer och aktivitetsutbudet i verksamheterna erbjuds skärholmsborna - barn, unga och äldre - kulturupplevelser. Arbetet fortsätter med att öka möjligheter till spontanidrott för barn och ungdomar genom utbyggnad av aktivitetsstråket mellan Västerholmsskolan och Vårbergs IP.

Förväntat resultat

Medborgarna är nöjda med utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter och med möjligheterna till spontanidrott.

Kommentar

Puckelbollplanen i Västerholmsstråket i Skärholmen invigdes i juni. Ca 500 vuxna och barn kom för att spela och delta i andra aktiviteter. Nästa steg i stråket, en aktivitetsplats som går under namnet Västerholmsparken, har börjat byggas. Ett samråd för aktivitetsplatsen hölls den 17-31 maj och endast positiva kommentarer inkom.

Under 2014 förbättras skyltningen i Sätorskogens naturreservat, och spåren förbättras ytterligare för såväl sommar- som vinteraktivitet. Tillsammans med en lokal förening har också en discgolfbana och en beachbasketplan anlagts i reservatet. I enlighet med ett medborgarförslag kompletteras skateparken vid Ängens öppna parklek med ytterligare skateramper. Utöver parkernas aktivitetsytor erbjuder Fryshuset barn och ungdomar ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter.

Under sommaren anordnades den årliga 127 sommarfestivalen. Under sex veckor gavs ungdomar möjlighet att delta i kultur- och idrottsaktiviteter runt om i stadsdelsområdena. Festivalen hade cirka 22 000 besökare och ett 50-tal ungdomar erbjöds sommarjobb som funktionärer.

Ett fantastiskt sommarväder på Nationaldagen fick omkring 800 besökare att bege sig ner till Skärholmens Gård. Totalt 420 besökare tog tillfället i akt och åkte med någon av båtturena till och från stadshuskajen. Den inhyrda bussen åkte skytteltrafik upp och ner från Bodholmsplan till Skärholmens Gård. Allt för barnen var gratis den här dagen. Det var ponnyridning, hoppborg, bokbuss med sagohörna.

Föreningsstöd till kulturprogram har beviljats med total 95 000 kronor. Medlen har använts

till Filosoficafé, folkmusik och -dans, musikklubb, Skärholmskören och midsommarfirande. Planering för "Fredsdagen" den 20 september pågår.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nöjdhet med spontanidrottsplatser från medborgarundersökningen.				83 %		2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Alla äldre och personer med funktionsnedsättning erbjuds kulturella aktiviteter.	2013-01-01	2014-12-31	
Kommentar Äldre erbjuds såväl individuella som gemensamma aktiviteter. Brukarna stöts i deras individuella intressen och inspireras att själv komma med önskemål om kulturella aktiviteter. Sätra vård- och omsorgsboende anordnar till exempel musikunderhållning varje vecka på samtliga avdelningar. På LSS-bostad anordnas aktiviteter så långt det är möjligt utifrån den enskildes intresse. Flera LSS-bostäder har under perioden erbjudit och anordnat specifika kulturutflykter men också semesterresor med kulturella inslag.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

● Uppfylls helt

Kommentar

Under årets första hälft har förvaltningen och det lokala brottsförebyggande rådet riktat insatser för ökad trygghet till Vårberg, det område där behovet bedömts vara störst. De mätningar förvaltningen har att tillgå gällande trygghet har analyserats och kompletteras just nu med egen informationsinsamling. Projektet "Rena rama Skärholmen", för ett väl omhändertaget område har pågått under sommaren. En rapport kommer att presenteras i samband med verksamhetsberättelsen. Förvaltningen förstärker också renhållningsarbetet med lokala områdesvärdar under hösten.

Förvaltningen arbetar med tidiga insatser mot kriminalitet, i nära samarbete med polisen. Under perioden januari till juli har socialtjänsten tagit emot och förhandsbedömt polisrapporter gällande 49 ungdomar. Utredning har inletts i 30 av fallen. Genom att involvera familj och nätverk för att hitta former för insatser på hemmaplan kan placering av barn och unga utanför hemmet undvikas i så stor utsträckning det är möjligt. Sju ungdomar har getts stöd i form av sociala insatsgrupper, ingen av dem som avslutat insatsen har därefter placerats. I fyra familjer har socialtjänsten arbetat med säkerhetsplaneringar. Arbetet har lett till att sex barn har kunnat bo kvar i hemmet under säkra förhållanden. Förvaltningen utvecklar arbetet med stöd till personer som upplevt eller utövat våld i nära relation. En manual för handläggningen väntas bli klar under hösten. Arbetssättet är lösningsfokuserat och könsneutralt.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor		42 %		60 %	73 %	2014
● Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden		55 %		63 %	62 %	2014
● Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA		50 %		100 %	100 %	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens program för kvinnofrid och riktlinjer för personal inom socialtjänsten som möter våld i nära relationer i stadens verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Ärenden som rör våld i nära relation handläggs i enlighet med stadens nya riktlinjer. Förvaltningens relationsvårdsteam utvecklar arbetssätt för att på ett tidigt stadium upptäcka våldsproblem i familjer som kommer i kontakt med socialtjänsten. Samarbetet med skola och förskola utvecklas.			
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med ett könsneutralt förhållningssätt i arbetet med våld i nära relationer.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Arbetet pågår med att utveckla en manual för handläggningen av ärenden som rör våld i nära relation, och beräknas vara klart under hösten. Det arbetssätt som tas fram är könsneutralt. Insatser kan erbjudas både den våldsutsatte och våldsutövaren, oavsett kön.			
 Stadsdelsnämnderna ska i enlighet med kommunstyrelsens beslut implementera riktlinjer för idéburen stadsförbättring	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndsområdet är tryggt och har rena och välskötta parker.

● Uppfylld helt

Beskrivning

Skärholmen ska upplevas som en ren, trygg och tillgänglig stadsdel av alla. Alla enheter inom stadsdelen ska bidra till en positiv upplevelse av Skärholmen. Kommunikation med medborgarna, via alla de media som finns, är en viktig faktor för att öka tryggheten.

Förväntat resultat

Tryggheten ökar för skärholmsborna och de upplever att stadsdelen är ren och städad. Medborgarna är engagerade i Skärholmens utveckling.

Kommentar

Särskilt i Vårberg var problemet med otrygghet och nedskräpning påtagligt under årets första månader. Förvaltningen har sedan dess genomfört extra trygghetsvandringar i Vårberg, och

inkomna synpunkter och klagomål från Vårberg har prioriterats i det dagliga arbetet. I samarbete med Skärholmens fastighetsägare och andra lokala aktörer, har behoven av gemensamma insatser kartlagts, och åtgärder genomförts. Förvaltningen upplever att situationen har förbättrats. Satsningen fortsätter under hösten. Projektet Walk 127 med ungdomar som rapporterar nedskräpning och skadegörelse fortsätter också, hittills i år har 14 vandringar och lika många rapporter gjorts. Ambitionen är att utöka omfattningen även till Sätra och Bredäng. Förvaltningen har också varit delaktig i framtagandet av den handlingsplan för illegala bosättningar som gäller för söderort.

Inom ramen för idéburen stadsförbättring har bland annat riktlinjer för stadsodling tagits fram och antagits av stadsdelsnämnden. Ett brukaravtal för stadsodling har tecknats under året. Två medborgarförslag har utretts och åtgärdats under året - komplettering av Ängens skatepark och tillfälliga farthinder på Bodholms- och Portholmsgången mellan Skärholmen och Vårberg. Flera nya bommar och andra hinder för obehörig trafik har satts upp i stadsdelsnämndsområdet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel som känner sig trygga när de går ensamma på kvällen		40		45 %		2014
● Antal medborgarmöte		8		8		2014
● Antal trivselvandringar		3		2		2014
● Antal trygghetsvandringar		10		10		2014
● Andel som tycker att det är rent och städlat i stadsdelen		47 %		56 %		2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Samhällsvägledarna ger information till medborgare om olika möjligheter till delaktighet.	2013-01-01	2014-12-31	
Kommentar Medborgarkontoret har sedan februari 2014 utökat öppettiderna från 18 till 44 timmar per vecka. I och med detta har medborgarna ökad möjlighet att få information om möjligheten till delaktighet.			
 Stadsdelsförvaltningen bidrar till ökat valdeltagande och därmed till ökad delaktighet i Skärholmen.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Valnämndens medarbetare fanns på Medborgarkontoret för förtidsröstning inför EU-valet under tiden 7 till 23 maj. Röster från 878 medborgare togs emot. Flera besökare passade på att rösta när de ändå var på Medborgarkontoret i andra ärenden. Projekt "127:s röster räknas" hade en mobil röstverkstad tillgänglig innan förtidsröstningen började. Valnämnden har förtidsröstning på Medborgarkontoret också inför det nationella valet den 14/9.			
 Kartlägga de insatser som ger bästa effekt för medborgarnas upplevelse av trygghet och vilka ytterligare eller förändrade insatser som är relevanta att genomföra.	2014-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Ⓛ Genom beskärning och/eller trädfällning förbättra sikt och förstärka belysningseffekten där träd vuxit upp runt gatubelysningen. Viktiga stråk och vägar i stadsdelsnämndsområdet prioriteras.</p>	2014-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar Beskärning och fällning har genomförts i Vårberg. Arbetet fortsätter under hösten.</p>			
<p>Ⓛ Bidra till ökad digital tillgänglighet genom medverkan i bibliotekets projekt "IT för alla"</p>	2014-01-01	2014-12-31	
<p>Ⓛ Förvaltningen prövar nya former för medborgardialog.</p>	2013-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar Förvaltningen provat att använda ett så kallat mobilt samrådsförfarande för mindre utveckling av parkyta. Den föreslagna förändringen annonseras på platsen under en period. Tanken är att så många medborgare som möjligt ska ges möjlighet att uppmärksamma det som planeras och på så sätt kunna lämna sina eventuella synpunkter till förvaltningen. Medborgarna gavs under våren bland annat möjlighet att tycka till om det medborgarförslag om utbyggnad av Ängens skatepark som utretts av förvaltningen. Det ledde till att förslaget kunde justeras för att passa en bredare målgrupp.</p>			
<p>Ⓛ Skärholmens stadsdelsnämnd vidareutvecklar samverkan med rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet.</p>	2013-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar Förvaltningen har stärkt länken mellan råden och stadsdelsnämnden. Rådens protokoll anmäls vid nämndens sammanträden och råden får ta del av nämndhandlingar.</p>			
<p>Ⓛ Stadsdelsförvaltningen tillsammans med brottsförebyggande rådet (BRÅ) ska arbeta med Skärholmens resultat från trygghetsmätningen och Stockholmsenkäten för att föreslå förebyggande åtgärder i syfte att öka tryggheten.</p>	2012-01-01	2014-12-31	
<p>Ⓛ Årligen revidera den framtagna listan över finsktalande kontaktpersoner i alla våra verksamheter. Listan sprids sedan till växel, reception, medborgarkontor och Kontaktcenter Stockholm.</p>	2012-04-25	2014-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Förvaltningen arbetar med att utveckla kvaliteten i verksamheterna. Vi strävar efter att ge brukaren bästa möjliga insatser utifrån bästa tillgängliga kunskap och beprövad erfarenhet. I utredningar som berör barn- och unga används strukturerade beslutsstöd för bedömning av risk- och skyddsfaktorer. Särskild vikt läggs på att följa upp barns och ungas skolgång.

Vi har ett motiverande förhållningssätt till de personer som ansöker om stöd och hjälp, samtidigt som vi är noga med att slå vakt om den enskildes integritet. Den enskildes delaktighet och inflytande över de insatser som ges är ett utvecklingsområde som kommer att följas upp noga.

Under perioden har ett uppföljningssystem för förskolorna testats och utvärderats med gott resultat. Med hjälp av uppföljningssystemet kan barnens utveckling och lärande lättare kartläggas i syfte att öka kvaliteten i förskolan. För att öka vårdnadshavares nöjdhet kommer personalen i förskolan med start hösten 2014 att arbeta enligt modellen *Vad gör vi med resultaten* för att ta fram tydliga strategier för att nå sina mål.

Omsorgsverksamheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9), där kvalitetsarbetet planeras och följs upp, behöver utvecklas och bättre förankras i respektive personalgrupp. Framgångar och brister ska uppmärksammas kontinuerligt och ligga till grund för verksamhetsutveckling. Åtgärder ska vidtas snabbt när avvikelser identifierats. Ett bra ledningssystem effektiviserar förvaltningen och förbättrar kvalitén i verksamheterna för brukarna.

Förvaltningen genomför systematiska uppföljningar i syfte att förebygga ohälsa och att utreda orsaker till sjukfrånvaro. Målet för sjukfrånvaron bedöms inte kunna uppnås. En temadag om sjukfrånvaro är inplanerad för förvaltningens chefer. Förvaltningen arbetar vidare med att på olika sätt utveckla ledarskapet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

● Uppfylls helt

Kommentar

Medborgarna erbjuds valfrihet och mångfald i verksamhetsutbudet. I stadsdelsnämndsområdet finns ett varierat utbud av olika verksamhetsalternativ såväl i kommunal som i entreprenad-driven och privat regi.

Biståndshandläggarna bidrar till information riktad till brukare och medborgaren om vilka utförare av verksamheter som ingår i valfrihetssystemet.

I stadens gemensamma kösystem kan föräldrar välja mellan både fristående och kommunala förskolor och familjedaghem. Samhällsvägledarna på medborgarkontoret visar föräldrarna hur "Jämför service" fungerar så att de kan göra sina val.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom förskola	86 %	80 %		81 %	77 %	2014
●	Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning		68 %		69 %	69 %	2014
●	Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, hemtjänst		91 %		93 %	90 %	2014
●	Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, vård- och omsorgsböende		84 %		85 %	84 %	2014

Nämndmål:

Medborgarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald.

Uppfylls helt

Beskrivning

Alla medborgare ska kunna välja fritt i de valfrihetssystem som staden tagit fram. Information om valfrihet och de olika alternativ som finns att välja mellan ska lämnas opartiskt och tydligt av förvaltningens medarbetare. Jämför service som finns på Stockholms stads hemsida och stadens kontaktcenter är betydelsefulla i detta arbete.

Förväntat resultat

Brukare upplever att de har valfrihet.
Brukarna känner sin biståndsbedömare.

Kommentar

Målet uppfylls i de delar där det finns valfrihet enligt LOV (lagen om valfrihetssystem i vård och omsorg). Inom hemtjänsten finns valfrihet och ett flertal företag att välja på. Inom boendestöd finns ett fåtal upphandlade LOV-alternativ med Skärholmen som upptagningsområde. Inom sysselsättning finns flera alternativ. För boenden finns en central kö att ställa sig i, men tillgången och mångfalden på LSS bostäder är låg.

Förvaltningen arbetar systematiskt med att ta reda på brukarnas efterfrågan av inriktningar i verksamheterna. Genomförandeplaner är ett viktigt redskap för att involvera brukarna i planeringen och genomförandet av insatserna samt för att öka den enskildes valfrihet.

Föräldrar erbjuds en mångfald av inriktningar, storlekar på förskolor, kommunala eller fristående förskolor samt familjedaghem.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelens utförarenheter inom äldre och funktionshinder bevakar om utbudet och efterfrågan av olika inriktningar inom verksamheten behöver förändras.	2013-01-01	2014-12-31	
Kommentar Alla enheter tar systematiskt reda på brukarnas efterfrågan. Detta sker bland annat via brukarmöten men också via anhörigdialog. Sätra vård och omsorgsboende arbetar med att förändra sin verksamhet för att passa för en så bred målgrupp som möjligt.			
 Stadsdelsförvaltningen säkerställer att den upphandlade fritidsverksamheten erbjuder ungdomar med funktionsnedsättning aktiviteter.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Fryshuset redovisar enligt avtal de aktiviteter som erbjuds funktionsnedsatta ungdomar.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

Uppfylls delvis

Kommentar

Personalen i förskolan arbetar aktivt med att visa föräldrarna hur barns utveckling och lärande sker. Trots detta har resultaten i brukarundersökningen totalt sett sjunkit något från föregående år. För att öka vårdnadshavarnas nöjdhet ska samtliga enheter arbeta enligt modellen *Vad gör vi med resultaten* med start hösten 2014. Dessutom kommer barnens utveckling att kartläggas med hjälp av det uppföljningssystem som har tagits fram. Förvaltningen har startat en referensgrupp vars syfte bland annat är att diskutera hur förskolorna ska arbeta för att rekrytera och behålla fler förskollärare.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete		100 %		100 %	tas fram av nämnden	2014
☼ Andel förskollärare av antal anställda		41 %		41 %	41 %	2014
Kommentar						
Det råder brist på förskollärare i hela landet. Enheterna strävar efter att anställa förskollärare vid alla vakanta tjänster. För att locka förskollärare att söka sig till Skärholmen har en nyöppnad förskola profilerat sig mot interkulturell pedagogik. Vid rekrytering av timvikarier anställs i första hand förskollärarstudenter för att dessa ska kunna introduceras i förskolorna.						
☼ Andel nöjda föräldrar	84 %	86 %		86 %	85 %	2014
Kommentar						
Varje förskola kommer att arbeta enligt <i>Vad gör vi med resultaten</i> för att fler vårdnadshavare ska bli nöjda med verksamhetens alla delar. Personalen kommer i dialog med föräldrar att ta fram strategier för att nå sina mål. Frågor om bemötande och likabehandling kommer att diskuteras i varje förskoleenhet.						
● Antal barn per grupp		16,2 barn/avd.		16,3	16	2014
● Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)		5,01 st		4,9	4,9	2014
● Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"		3,52		3,7	3,7	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska i samverkan ta fram konkreta strategier för att säkerställa att andelen legitimerade förskollärare ökar	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Ett samarbete har påbörjats för att ta fram gemensamma strategier för att öka andelen förskollärare.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att handlingsplaner är framtagna för övergången förskola - skola i enlighet med stadens riktlinjer	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar I förvaltningen finns en gemensamt framtagen handlingsplan för övergång från förskola till skola som följs av förskolor och skolor.			
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31	
Kommentar Personalen i förskolan erbjuds olika former av kompetensutveckling, bland annat möjlighet till vidareutbildning från barnskötare till förskollärare. Samtlig personal läser utbildningen VIF. Vid studiedagar och APT lyfts interna kompetenser genom att personal från förskolorna håller föreläsningar, föredrag och workshops för kollegor på olika teman och områden.			
 Stadsdelsnämnderna ska i nära samarbete med utbildningsnämnden och kulturnämnden inom projektet Stockholm högläser verka för att litteratur och läsning ska bli en mer naturlig del i barnens utbildning	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Arbetet med projekt "Stockholm högläser" pågår i stadsdelen i samarbete med biblioteket. Målet är att genom högläsning utveckla barnens förmåga till kommunikation. Samtlig personal kommer att bjudas in till en inspirationsföreläsning under hösten med en föreläsare som ska verka som inspiratör för projektet. Ett läsombud har utsetts på varje förskola och verksamheten organiseras i mindre grupper där barnen samtalar kring litteratur. En kartläggning av hur förskolan förhåller sig till litteraturläsning samt i vilken omfattning man läser skönlitteratur för barnen har gjorts. Arbetsplaner har tagits fram för det fortsatta arbetet med projektet.			
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Matematik, naturvetenskap och teknik är integrerade i olika projekt och tema i förskolans verksamhet. FUSS har tydliggjort för personalen att det i en del förskolor finns brister i den pedagogiska miljön. Det material som finns tillgängligt utmanar inte barnen i tillräcklig utsträckning. Pekplattor och laptops finns på varje avdelning och barnen är delaktiga i skapandet av digitalt material. Personal har vid uppföljningsmöten reflekterat och diskuterat begreppet naturvetenskap för att utveckla sina pedagogiska metoder. Barn vistas utomhus och använder naturens resurser för laborationer och utforskande av olika fenomen. Resultatet i FUSS kommer att redovisas i VB årligen från och med 2015.			
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Skärholmens språknätverk har som syfte att utveckla barnens förmåga till kommunikation. Förskolorna arbetar kontinuerligt med barnens språkliga och kommunikativa utveckling genom bland annat bokprojekt och högläsning där barnen får möjlighet att återberätta, dramatisera och skapa. Nätverket har fortsatt fokus på projektet "Stockholm högläser". Under perioden har många barn haft bokpresentationer och besökt bibliotek för att läsa böcker tillsammans. Utvecklingen kommer att mätas i FUSS. Flera förskolor har sett att barnen genom att hålla bokpresentationer för varandra, har utvecklat ett mer varierat språk och fått ett ökat intresse för böcker.			

Nämndmål:

Förskolebarnen har en god kunskaps- och språkutveckling med fokus på det svenska språket.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Med utgångspunkt i barnets individuella förutsättningar används den pedagogiska miljön i förskolan för att lägga grunden till livslångt lärande. Språkprogrammet och språkkartläggningen ligger till grund för barnets individuella språkstöd.

Förväntat resultat

Barnens språk- och kunskapsutveckling ökar. Barnen visar förmågor för kommunikation, lek och lärande samt visar ett aktivt kulturskapande.

Kommentar

Språket är alltid närvarande i förskolan. En stor del av lärandet i förskolan utgår från den utforskande leken och språkutvecklingen ingår därför som en naturlig del i leken. Den flerspråkiga personalen använder sina kunskaper i arbetet med barnen. Enligt brukarundersökningen har andelen vårdnadshavare som anser att deras barn uppmuntras i att utveckla sitt språk sjunkit med en procentenhet sedan förra året. Andelen vårdnadshavare som anser att deras barn uppmuntras i att utveckla sitt matematiska tänkande samt förståelse för naturvetenskapliga fenomen har däremot ökat med en respektive tre procentenheter. FUSS kommer att underlätta för förskolepersonal att följa barnens kunskapsutveckling.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Resultatet av enheternas självvärdering avseende språkutveckling och kommunikativ förmåga enligt stadens reviderade mätmetod (skala 1-6)		3,33		3		2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

● Uppfylls helt

Kommentar

Brucarundersökningarna visade föregående år att det finns utvecklingsmöjligheter inom målgruppen för personer med funktionsnedsättning för att öka brukarnöjdheten, upplevelse av trygghet samt upplevelsen av hur brukarna kan påverka insatsen utformning inom vilka områden målen uppfylldes till viss del under föregående år. Under året har enheterna ingått i projektet "vad gör vi med resultatet" som ett led i att förbättra årets resultat. Per augusti är brukarundersökningen ännu inte redovisad men förvaltningens enheter har en högre svarsfrekvens jämfört med tidigare år. Prognosen pekar mot en ökad måluppfyllelse.

Resultaten avseende andel vårdnadshavare som upplever att förskolan i sin helhet är trygg och säker samt andel vårdnadshavare som kan rekommendera sitt barns förskola har bibehållits sedan föregående år. Under perioden har förvaltningens utbud av föräldrastöd diskuterats i fyra styrgruppsmöten.

Barn som varit på ett första samtal hos socialtjänsten upplever i hög grad att de blir lyssnade på, men att samtalen innehåller många svåra ord. Personer som beviljas stöd utifrån att de upplevt våld i nära relation anser att insatserna de fått har varit till hjälp. Av de barn som utsatts för eller bevittnat våld bedöms drygt tre fjärdedelar vara tillräckligt trygga vid en uppföljande skattning, vilket är något högre än vad som är satt som mål. Underlaget är dock begränsat varför resultatet bör tolkas med försiktighet.

Förvaltningen ser ett utvecklingsområde i att göra den enskilde mer delaktig i planering och uppföljning av beviljat bistånd. Förvaltningen utvecklar och följer upp insatser så att de bättre svarar upp mot de behov som barn, unga och vuxna har. Socialtjänsten arbetar aktivt för att på ett tidigt stadie förhindra och stävja ett destruktivt beteende bland unga och vuxna. Placerade barns skolgång följs nogsamt upp, och två fältassistenter arbetar särskilt med unga som är i behov av socialt stöd för att klara sin skolgång. Positiva umgängen och aktiviteter är en tydlig skyddsfaktor för unga som riskerar att utveckla ett destruktivt beteende, och vi arbetar därför för att öka andelen unga som har sådana umgängen och aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom loF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	82,29 %	81,82 %	84	84 %	84 %	Tertial 2 2014
Kommentar Indikatorn mäter antalet barn och unga 0-19 år som avslutats under perioden augusti 2012-juli 2013 och som inte aktualiserats för nya insatser inom tolv månader. Endast 31 av 175 unga har återkommit. Periodens utfall är något lägre än i tertial 1. Återkommande aktualitet kan tyda på att tidigare insatser inte gett avsedd effekt.						
● Andel enskilda som ökat sin funktionsförmåga inom socialpsykiatri		34,83 %		52 %	tas fram av nämnden	2014
● Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (loF)		79 %		80 %	80 %	2014
● Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar		100 %		100 %	tas fram av nämnden	2014
Kommentar: Under januari till juli har totalt 30 ungdomar under 15 år anmälts till socialtjänsten för att ha begått ett brott (inklusive förstagångsbrott). Samtliga har kallats på besök tillsammans med sina vårdnadshavare, och samtliga har också kommit.						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	80,99 %	71,55 %	81	80 %	77 %	Tertial 2 2014
● Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden		57 %		60 %	20 %	2014
Kommentar Sex försökslägenheter av 16 har övergått i eget kontrakt under perioden januari till juli 2014. Förhoppningen är att ytterligare 3 försökslägenheter ska övergå till eget kontrakt.						
● Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		100 %		100 %	tas fram av nämnden	2014
Kommentar: DUR ska inte användas i utredningar om KBH eller korta hemtjänstinsatser.						
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		68 %		85 %	84%	2014
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		61 %		71 %	74%	2014
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		62 %		80 %	tas fram av nämnden	2014
● Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		73 %		85 %	tas fram av nämnden	2014
● Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		0 %		1 %	tas fram av nämnden	2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		77 %		91 %	91 %	2014
● Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		79 %		80 %	91 %	2014
● Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		75 %		91 %	91 %	2014
● Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		70 %		89 %	90%	2014
● Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)		100 %		100 %	95 %	2014
● Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		88 %		89 %	85 %	2014
● Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)		85 %		88 %	85 %	2014
● Maten smakar bra - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		79 %		86 %	77 %	2014
● Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		75 %		85 %	76 %	2014
● Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		75 %		77 %	76 %	2014
● Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		89 %		90 %	86 %	2014
● Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		89 %		90 %	90 %	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikel- kelse
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda en sammanhållen organisation för öppenvårdsinsatser för barn och unga	2014-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen deltar i stadens gemensamma arbete för att skapa en sammanhållen öppenvård för barn och unga. Samtidigt arbetar vi med att utveckla våra egna insatser för att de bättre ska svara upp till de behov som barn och unga med familjer har.</p>			
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera reviderade riktlinjer för familjehemsvård.	2014-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Socialsekreterare, familjevårdsinspektörer och biträdande enhetschef inom familjevården har deltagit i riktlinjeutbildningar och förvaltningen arbetar för att implementera dessa i verksamheten.</p>			
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens hemlöshetsstrategi.	2014-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Hemlöshetsstrategin implementeras genom att alla personer med hyresskulder/störningar kontaktas av förvaltningens hyresrådgivare. Ett vråkningsförebyggande arbete som ger resultat. Socialtjänsten gör alltid bedömningar i de fall personer/familjer söker akut bostad, och beviljar ekonomiskt bistånd efter prövning till boende på vandrarhem. Det vråkningsförebyggande arbetet har fokus på barnfamiljer, unga vuxna samt äldre som efter en hyresskuld har mycket svårt att komma tillbaka på bostadsmarknaden i Stockholm.</p>			
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla formerna för uppföljning av placerade barn och unga i syfte att säkerställa att uppföljning sker på likartat sätt i staden.	2014-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen arbetar för att utveckla former för uppföljning av barn som är placerade utanför hemmet och deltar i stadsövergripande forum i frågan. Alla placerade barn har en egen socialsekreterare som följer vården.</p>			
 Stadsdelsnämnderna ska genomföra uppsökande verksamhet av unga i utanförskap med inspiration av det arbete som sker i Skarpnäcks stadsdelsnämnd.	2014-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Projektet Unga vuxna 20-29 år startades i maj. Inom ramen för projektet ska förvaltningen kartlägga målgruppen och etablera arbetssätt och samverkanskontakter. Hittills har samordnaren för projektet haft kontakt med åtta personer i målgruppen. En av dem har lotsats vidare till kontakt med vuxenheten och enheten för ekonomiskt bistånd, och två personer har beviljats stödsamtal med samordnaren, samt fått kontakt med enheten för ekonomiskt bistånd.</p> <p>Arbetet sker uppsökande gentemot den enskilde och dennes anhöriga. Genom att etablera kontaktnät med polis, fältassistenter, hyresvärdar, fritidsverksamhet/Fryshuset, ungdomsmottagningen, Jobbtorg och enheter inom socialtjänsten kan vi identifiera personer som tillhör målgruppen och är i behov av stöd.</p> <p>Projektets initiala fas visar att målgruppen existerar i stadsdelsnämndsområdet och att det finns ett behov av stöd från samhället och är mer individanpassat. Snabba kontakter krävs för att kunna möta personerna där de befinner sig. Av vikt för arbetet är också att bygga upp ett förtroende samt att hitta lösningar utifrån den enskildes egna målsättningar.</p>			
 Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboende eller serviceboende	2014-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar: Stadsdelsförvaltningen har beställt en förstudie av Micasa gällande omvandling av en lokal i Bredäng från tidigare förskoleverksamhet till gruppboende. Med hjälp av förstudien kan det sedan bedömas om ombyggnationen är genomförbar och vad den uppskattade produktionskostnaden och hyresnivån i så fall blir.</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgoda behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar En redovisning över förvaltningens planering på utbyggnad av särskilda boenden för funktionshindrade finns nu sammanställd. Lokalplanerarna på socialförvaltningen deltar i genomförandet av stadsdelsförvaltningens planerade nybyggnadsprojekt.			
 Stadsdelsnämnderna, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra i tidigt skede planera för omsorgslägenheter i stadsutvecklingsområden	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Förvaltningen har anmält eller kommer att anmäla intresse för att bygga omsorgslägenheter i alla planerade byggprojekt som är lämpliga för ändamålet men många bostadsprojekt i Skärholmen är försenade.			
 Bistå äldrenämnden i att ta fram en utvistelsegaranti för äldre i vård- och omsorgsboenden	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnder ska succesivt under 2014 införa den fördjupade kvalitetsanalysen med uppföljare/observerare för förändrad kravställning och uppföljning	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Sätra vård- och omsorgsboende har varit delaktiga i projektet genom att de bidragit med erfarenheter och kunskaper. Verksamheten har även varit testpilot och en av verksamhetens medarbetare är uttagen till observatör i projektet.			
 Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Sätra vård- och omsorgsboende registrerar fullt ut i Palliativa registret. Verksamheten arbetar också för att Senior alert ska användas fullt ut. Idag registreras över 70 procent i Senior alert, vilket är en ökning jämför med föregående år.			
 Utveckla stadens information om vård- och omsorgsboendens popularitet	2014-01-01	2014-06-30	
Kommentar Sätra vård- och omsorgsboende arbetar genom flera medier för att sprida information och för att öka populariteten. Informationen på Jämförservice uppdateras kontinuerligt. Enhetens chefer har under perioden spridit information genom att föreläsa på nationella Huntingtongdagen i Göteborg samt föreläst på nationella demensdagen.			

Nämndmål:

Barn och unga växer upp till självständiga vuxna.

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Genom samverkan ska socialtjänsten tidigt uppmärksamma barn och unga som är i behov av stöd. Barnkonventionen ska genomsyra alla verksamheter. För att ge förutsättningar för en

hälsosam livsstil samverkar personalen i förskolan med föräldrar/vårdnadshavare för barnens omsorg och välmående, där utevistelse och kost är viktiga delar. Barnen är delaktiga i förskolan, där allas röst är lika mycket värd. Genom detta vill förskolorna skapa en tro på den egna förmågan hos barnen och lägga grunden till ett självständigt liv.

Förväntat resultat

Barn och unga är delaktiga och har inflytande över beslut som rör dem. Barn och unga växer upp under trygga förhållanden och lever ett liv utan missbruk och/eller socialt nedbrytande beteende. Unga går ut skolan med godkända betyg. Barnen visar demokratiska värderingar och visar delaktighet i förskolan.

Kommentar

Barns och ungas familj och nätverk tas tillvara i planering av stöd och insatser. De barn som kommer på samtal i samband med en förhandsbedömning uttrycker att de i hög grad blir lyssnade på, men att de inte alltid upplever att samtalet förts med ett lättbegripligt språk. Förvaltningen arbetar därför med att hitta enklare ord för att uttrycka det som behöver diskuteras i samtalen. I utredningar som berör barn används strukturerade bedömningsinstrument där barns delaktighet tas till vara och lyfts fram.

Av de barn och unga som har kontakt med socialtjänsten på grund av ett destruktivt beteende bedöms närmare 50 procent ha tillräckligt hög grad av positiva umgängen och aktiviteter, vilket har visat sig vara en tydlig skyddsfaktor. Hittills märks ingen större förändring vid en uppföljande skattning, vilket kan tyda på att målgruppen inte får bästa tänkbara stöd. Resultatet ska dock tolkas med försiktighet då endast ett fåtal ungdomar har skattats vid två tillfällen. Socialtjänsten har inlett ny utredning kring 22 barn och unga med destruktivt beteende, vilket är något fler än förväntat.

I de familjer där våld förekommer bedöms ungefär hälften vara tillräckligt trygga i utredningens inledning. Vid en andra skattning bedöms cirka 80 procent vara tillräckligt trygga, vilket tyder på att de fått rätt stöd i rätt tid. Underlaget är begränsat, och tolkningar bör därför än så länge göras med försiktighet. I 22 ärenden har ny oro om att barn utsätts för våld lett till att socialtjänsten inlett en utredning, vilket motsvarar ungefär det förväntade utfallet. Tre familjehemsplacerade barn har omplacerats under perioden då den tidigare placeringen inte har fungerat.

En annan viktig skyddsfaktor för en positiv utveckling för barn och unga är en fungerande skolgång. Familjehemsplacerade barns skolgång följs nogsamt upp, bland annat inom ramen för projektet SkolFam. Socialtjänsten driver ett pilotprojekt för ökad samverkan mellan skola och socialtjänst gällande barn som riskerar att gå ut grundskolan utan godkända betyg, där två fältassistenter har anställts med placering på två skolor i stadsdelsnämndsområdet.

Genom samverkan uppmärksammar socialtjänsten i ett tidigt skede de barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt. Grundskolans rektorer och socialtjänstens enhetschefer har träffas regelbundet. Forumet Barn i riskzon samlar personal vid två skolor i stadsdelsnämndsområdet för att på ett tidigt stadie fånga upp barn där oro finns för ogynnsam utveckling. Barnens föräldrar ger samtycke till medverkan i forumet. Åtta möten, fyra på vardera skolan, har hittills ägt rum.

Förvaltningens förskolor arbetar aktivt med att barnen ska utveckla en positiv självbild.

Barnsperspektivet beaktas vid verksamhetsplanering och barnen görs delaktiga genom barnintervjuer, samtal, dokumentation och genom att aktivt lyssna på barnen. Arbetet med att informera samtliga skolor om förvaltningens olika former av föräldrastöd pågår. För att stärka unga föräldrar upp till 23 år och deras barn startas en föräldragrupp upp i september, i samarbete mellan öppna förskolorna, BVC och Fryshuset.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel unga som kommit på kallelse efter att ha påträffats alkohol- eller drogpåverkad		100 %		100 %		2014
Kommentar						
Totalt under perioden januari-juli har 18 barn och unga anmälts till socialtjänsten efter att de påträffats alkohol- eller drogpåverkad. Samtliga har kallats på besök tillsammans med sina vårdnadshavare inom 48 timmar för en förhandsbedömning kring den unges situation och beteende. Samtliga barn och unga med familjer kom på inbokad besök, vilket underlättar bedömningen från socialtjänsten om barnet/den unge behöver stöd.						
● Andel unga som kommit till samtal på kallelse från socialtjänsten efter underrättelse från polisen om misstänkt förstagångsbrott (24 timmars-regeln)	100 %	97,22 %	100 %	100 %		Tertial 2 2014
Kommentar						
17 barn och unga har anmälts till socialtjänsten efter ett misstänkt förstagångsbrott. Samtliga har inom 24 timmar kallats till besök tillsammans med sina vårdnadshavare för en förhandsbedömning. Samtliga barn och unga med familjer har kommit på besök.						
● Antal deltagare i genomförda föräldrautbildningen Alla Barn i Centrum (ABC) träffar		16		30		2014
● Antal deltagare som genomfört föräldrautbildningen KOMET				18		2014
■ Antal förskolor som genomfört minst en föräldraträff per termin enligt vägledande samspel (ICDP)				26		2014
Kommentar: Föräldraträffar enligt ICDP har inte kunnat genomföras på grund av brist på utbildade ledare.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Utveckla en utmanande utemiljö i förskolan med fokus på barns rörelse	2012-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Samtliga förskoleenheter arbetar med att utveckla och förnya den pedagogiska miljön. Barnen är ute minst en gång per dag. Personalen uppmuntrar barnen att ta egna initiativ till lek och rörelse. Förskolorna besöker närliggande skogsområden och parker för att få variation i lek och fysiska aktiviteter. Idrottsplatserna används för bollspel och friidrottsaktiviteter. Vintertid åker barn och personal skridskor i ishallen. Barnen får göra kortare cykelutflykter i närmiljön med förskolans cyklar. Förskolegårdarna har stationer för barns olika intressen och behov till exempel bygg och konstruktion samt skapande verksamhet.			
● Stadsdelsförvaltningen ska erbjuda stöd och hjälp till vuxna och barn, som är utsatta för våld eller hot om våld inom familjen	2008-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Kommentar Förvaltningens relationsvårdsteam utreder ansökningar och ger stöd åt personer som upplevt eller själva utövat våld i nära relation. Om det finns barn i familjen utreds deras behov av skydd och stöd av barn- och ungdomsenheten. Rutiner finns upprättade för hur remitteringar inom socialtjänsten ska göras, i de fall en annan verksamhet uppmärksammar att det finns oro för att barn/vuxna upplevt våld i nära relation.</p>			
 Informera föräldrar om bra kost, rörelse och utevistelse.	2014-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar Vårdnadshavare som besöker de öppna förskolorna får råd och stöd kring hälsa och hur övervikt och fetma hos barn kan förebyggas. I förskolorna informeras vårdnadshavare om en bra kost, rörelse och utevistelse i introduktionssamtalen med nya föräldrar.</p>			
 Stadsdelsförvaltningen genomför utbildning för förskolans personal gällande barn i behov av särskilt stöd.	2014-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar Utbildningsatsningen startade i mars. Samtlig personal kommer under första kvartalet 2015 att ha genomfört utbildningen.</p>			
 Stadsdelsförvaltningens skolfältare ska i samverkan med utbildningsförvaltningen stödja elever som riskerar att inte klara av skolan med godkända betyg i årskurs nio.	2014-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar Förvaltningen driver ett pilotprojekt kring samverkan mellan skola och socialtjänst. Två fältassistenter är anställda med placering på två av områdets skolor. Under vårterminen har skolfältarna haft kontakt med elva elever, varav fyra kontakter inleddes först i slutet av vårterminen. Det har rört sig om elever med stora psykosociala svårigheter. Tre av eleverna har under delar eller hela terminen varit placerade utanför hemmet. Endast en elev av de sju eleverna som haft kontakt med skolfältarna under en längre period har tydligt ökat sin närvaro i skolan (från 15 % till 95 %). Fem elever gick under vårterminen i årskurs 9. Skolfältarnas uppdrag ötkades därmed under våren till att också fokusera på att eleverna ska ha en meningsfull och lämplig sysselsättning till hösten. Vid skolavslutningen planerade fyra av fem elever i årskurs nio fortsätta med gymnasiestudier. Två elever i årskurs 8 övervägde att byta till en skola bättre lämpad för deras behov.</p>			
 Utveckla hälsofrämjande insatser i samverkan med barnhälsovården	2012-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar I mars startade ett samarbete med MVC och BVC i två öppna förskolor med handlingsprogrammet "Övervikt och fetma" som kommer att pågå året ut. Programmet har som mål att förebygga övervikt och fetma hos barn med hjälp av hälsovägledare. Hälsovägledaren är en sjuksköterska och/eller nutritionist som arbetar med täta och långsiktiga kontakter med familjerna. Syftet är att ge stöd för hälsosamma levnadsvanor genom ökad kunskap och ett motiverande förhållningssätt kring mat och fysisk aktivitet. Hälsovägledarnas stöd är kulturellt och språkligt anpassat efter deltagarna. En uppföljning visar att de deltagande familjerna är positiva och har fått motivation samt kunskap att förändra sina levnadsvanor. Fler än förväntat har velat delta i projektet. En annan positiv effekt är att öppna förskolan har fått fler besökare tack vare att de deltar i projektet. MVC och BVC är positiva och ser satsningen som ett stöd.</p>			

Nämndmål:

Den enskilde lever ett självständigt liv utifrån sin förmåga

● Uppfylls helt

Beskrivning

Avsikten är att förhindra att barn, unga och vuxna utvecklar ett destruktivt beteende. Genom en god samverkan mellan olika professionella aktörer samlas resurser och insatser för personer som befinner sig i risk för hemlöshet eller i hemlöshet. Genom de insatser som ges den enskilde ska denne vara självständig i så många moment som möjligt. Stödet kring den enskildes självständighet ska dokumenteras i genomförandeplanen.

Förväntat resultat

Den enskildes användning av alkohol och narkotika minskar. Individen har ett självständigt boende. Vuxna lever ett liv utan våld i nära relation. Brukarna upplever självständighet utifrån sin förmåga. Besökarna på medborgarkontoret har kunskap om hur samhället fungerar utifrån sina behov.

Kommentar

Folköls- och tobakstillsyn och arbete mot langning är åtgärder som bidrar till minskad konsumtion av alkohol och narkotika. Till och med juli 2014 har 20 tillsynsbesök genomförts: 16 avseende tobaksförsäljning och fyra avseende folkölsförsäljning. Länsstyrelsen har gjort tillsynsbesök i förvaltningen och kommer att lämna rapport under 2014. Preventionssamordnaren och polisen har även samarbetat med handlarna i Vårberg angående att de bör upphöra eller vara restriktiva med cigarettpapperförsäljning då det oftast används till att röka cannabis.

Förvaltningen har beviljats medel från socialförvaltningen för cannabisförebyggande åtgärder. Medlen kommer att användas dels för uppstart av ung nattvandring och dels till en kompetenshöjande insats för personal och föreningar i form av föreläsningar och workshops. Hittills har en föreläsning genomförts, och resterande föreläsningar är inplanerade. Förvaltningen har skickat ut informationsskrifterna *Goda råd till tonårsföräldrar*, *Du spelar fortfarande roll* och *Föräldraguiden* till föräldrar i området. Inför Valborg och skolavslutning annonserade förvaltningen i lokaltidningar samt på Stockholms stads webbsida. Ett särskilt utskick gjordes till föräldrar i Vårberg i samband med oroligheterna i centrum.

Socialtjänsten arbetar motiverande för att stödja personer med missbruksproblematik till ett liv utan missbruk och därmed en ökad livskvalitet.

Bostadslöshet är ett vanligt förekommande problem hos de individer som socialtjänsten har kontakt med. Socialtjänsten kan genom projektet Bostad först ge personer som står långt ifrån den reguljära bostadsmarknaden ett mer varaktigt och hållbart boende. För närvarande ingår tre personer i projektet, och ytterligare tre tillkommer under året.

Hittills under året har 87 personer ansökt om stöd för att kunna leva ett liv utan våld i nära relation. Socialtjänsten bedriver ett aktivt arbete för att informera om det stöd som kan erbjudas både våldsutsatta och våldsutövare. Stödinsatserna syftar till att individerna ska bli självständiga och därför samarbetar socialtjänsten med bostadsförmedlingen för att snabbt kunna lösa boendefrågan. Vid behov beviljas skyddat boende under en övergångsperiod.

De insatser som beviljas inom äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning ska leda till en ökad självständighet och livskvalitet hos den enskilde. Stödinsatser fokuserar på att bibehålla den enskildes funktionsförmåga så att denne på sikt klarar mer av sin vardag på egen hand. Rätt kunskap kring kognitiva hjälpmedel hos personalen är viktig för att kunna möta brukarnas individuella behov. Detta kommer att utvecklas med utgångspunkt i varje individs specifika behov i samarbete med Landstinget. Förvaltningen arbetar för att utveckla uppföljningen av den enskildes upplevelse av självständighet, delaktighet och bemötande från personal.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel personer inom omsorgen om funktionsnedsatta som upplever att de har de hjälpmedel de behöver i sin bostad				85 %		2014
● Andel personer på Sätra vård- och omsorgsboende som upplever att de kan påverka sin vardag.				65 %		2014
● Andel personer inom socialpsykiatrin som upplever att personalen frågar på vilket sätt de vill ha sitt stöd utfört.				67 %		2014
☼ Andel personer som efter avslutad budget- och skuldrådgivning är nöjda.	80,95 %	100 %	85 %	100 %		Tertial 2 2014
Kommentar						
Nöjdheten mäts genom att sammanväga hur klienter upplever tillgänglighet, tydlighet och bemötande. Det område som får lägst resultat handlar om tillgänglighet och förvaltningen har därför under våren 2014 inrättat en öppen mottagning i syfte att öka tillgängligheten och få bort kön till budget- och skuldrådgivningen.						
● Andel vuxna som kommit på kallelse efter att ha omhändertagits alkohol- eller drogpåverkade		100 %		100 %		2014
Kommentar						
Under perioden januari till juli har 56 anmälningar om vuxna personer som påträffats alkohol- eller drogpåverkade inkommit till socialtjänsten. Samtliga personer har kallats till besök inom 48 timmar, varav 50 hörde av sig eller kom till besök. Sex av de kallade har ej hörts av.						
● Antal vräkta hushåll med barn i stadsdelen.		0		0		2014
Kommentar						
Under perioden januari till juli har inga barnfamiljer vräkts från ett förstahandskontrakt.						
Aktivitet			Startdatum	Slutdatum	Avvikelse	
🕒 Förvaltningen undersöker möjligheterna att samarbeta med landstingets hälsokommunikatörer.			2014-01-01	2014-12-31		
Kommentar						
Arbetet med att etablera ett samarbete med hälsokommunikatörerna kommer att påbörjas under hösten 2014.						

Nämndmål:

Den enskilde är delaktig i utformningen av sin livssituation/vardag.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Inflytande och delaktighet genomsyrar förvaltningens verksamheter. Samtliga brukare/kunder har en aktuell genomförandeplan som de har varit med och upprättat. Den enskilde ska själv få bestämma så långt det är möjligt över hur insatserna ska utformas. Samtliga enheter arbetar aktivt med att kvalitetssäkra sina insatser.

Förväntat resultat

Brukarna upplever att de är delaktiga i planering och genomförande av insatser. Andelen aktuella genomförandeplaner ökar.

Kommentar

För att skapa delaktighet följer förvaltningen upp insatserna tillsammans med den enskilde. Varje beslutad biståndsinsats ska dokumenteras i en genomförandeplan som upprättas av utföraren tillsammans med den enskilde. Utförarnas följsamhet till detta följs upp vid de årliga verksamhetsuppföljningarna. Andelen upprättade genomförandeplaner har ökat stadigt från 47 procent år 2011 till 84 procent år 2013. Den tidigare upplevda bristen på delaktighet vid planering och genomförande av insatsen tros också minskas i takt med att antalet upprättade genomförandeplaner ökar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel aktuella genomförandeplaner inom stadsdelens egna verksamheter i omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning samt socialpsykiatri.		83,79		87 %		2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Alla brukare inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning ska ha en aktuell genomförandeplan. En plan upprättas alltid vid ny beställning och följs upp minst en gång per år (utförare)	2011-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar: Alla enheter arbetar för att brukarna ska ha en aktuell genomförandeplan. De boende får utifrån egen förmåga vara delaktig i utformningen, även anhöriga/godmän bjuds in att delta i den utsträckning som den boende önskar. Stödpersonen ansvarar för att genomförandeplanen uppdateras en gång per år. Socialpsykiatrien har under året påbörjat utbildningsinsatser för att öka kvaliteten i genomförandeplanerna. Med fokus bland annat på att öka den enskildes delaktighet vid upprättandet av respektive genomförandeplan.</p>			
● Beställarenheten bjuder in externa utförare för information och diskussion i nätverksträffar med vikt på genomförandeplaner och delaktighet.	2012-04-24	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar			
Förvaltningen samverkar med olika aktörer och verkar för ett gott samarbetsklimat med utförande verksamheter. Förvaltningen bjuder in till informationsmöten regelbundet och samverkan pågår lokalt tillsammans med hemtjänstföretag och boenden inom valfrihetssystemet.			

Nämndmål:

Den enskilde är trygg.

Uppfylls helt

Beskrivning

Omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning sker genom sociala och förebyggande insatser för att skapa en trygghet för omsorgstagarna. Aktiviteter, vaktmästarservice, heminstruktör för syn och hörsel är exempel på insatser som erbjuds.

Förväntat resultat

Den enskilde känner sig trygg med de insatser som ges. Hälso- och sjukvården inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden är säkerställd.

Kommentar

Trygghet är en central aspekt i den vård och omsorg som ges brukaren. Äldre som bor i egna hem ska känna sig trygga genom att erbjudas bland annat vaktmästarservice och heminstruktörer för syn och hörsel. Anhörigstödet i stadsdelen utvecklas för att nå en bredare målgrupp och då specifikt personer med annat språk än svenska som modersmål. Detta kommer ske bland annat genom att caféverksamhet anordnas för personer med annat utomnordiskt språk samt att informationsmaterial om anhörigstödet översätts till ytterligare minst fem språk förutom svenska.

Äldre personer på Sätra vård och omsorgsboende tillförsäkras en säker och trygg omsorg bland annat genom att vårdplaner upprättas för fall, undernäring och trycksår.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
☒ Andel äldre inom hemtjänsten som känner sig trygga med hemtjänstpersonalens kunskaper.				80 %		2014
☒ Andel äldre på Sätra vård- och omsorgsboende som upplever att de har förtroende för personalen.				86 %		2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För boende inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden som är identifierade som riskpatienter för fall, undernäring och trycksår ska en vårdplan upprättas, om möjligt, i samråd med den boende	2012-01-01	2014-12-31	
 Riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår genomförs för alla boende inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden inom 14 dagar efter inflyttning.	2011-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Den enskildes tillvaro är meningsfull

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet avser brukare inom äldreomsorgen, omsorgen om funktionsnedsatta och socialpsykiatri. Genom att erbjuda målgruppen sociala och förebyggande insatser skapas förutsättningar till en meningsfull tillvaro.

Förväntat resultat

Brukarna i stadsdelen är nöjda med de sociala insatser som finns.
Brukarna är nöjda med de förebyggande insatser som finns.

Kommentar

Sätra vård- och omsorgsboende har börjat göra frekventa mätningar av brukarens uppfattning av hur nöjda de är med de aktiviteter som boendet erbjuder. Under tertialperioden har en mätning gjorts som visar att den absoluta majoriteten av brukarna varit nöjda med genomförandet av en viss aktivitet. Samtidigt har Sätra börjat arbeta med att öka de anhörigas delaktighet i aktiviteterna. Detta sker genom att sprida information via brev till anhöriga om de aktiviteter som görs och samtidigt bjuds de in att delta i kommande aktiviteter.

Socialpsykiatri har under kommande period fortsatt fokus på att öka kvaliteten i verksamheten med utgångspunkt i de utvecklingsområden som stadens funktionshindersinspektörer lyfte fram vid sin inspektion.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer inom socialpsykiatri som upplever att personalen är bra på att uppmuntra den enskilde till att göra saker själv.				68 %		2014
 Andel personer inom omsorgen om funktionsnedsatta som upplever att de får det stöd de behöver för egna aktiviteter.				70 %		2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel äldre på Sätra vård- och omsorgsboende som är nöjda med de aktiviteter som erbjuds.				75 %		2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Det öppna aktivitetscentret Eken ska erbjuda förebyggande och sociala aktiviteter.	2012-01-01	2014-12-31	
Kommentar Förvaltningen har Ekens öppna aktivitetscenter som vänder sig till alla äldre i stadsdelen. Anhörigstödjare vägleder och stöttar anhörigvårdare och guidar dem till rätt hjälp. Anhörigstödjarna har med regelbundenhet funnits tillgängliga på medborgarkontoret för att lyckas nå ut till en så bred målgrupp som möjligt. Fixartjänsterna har fortsatt arbeta med förebyggande och stödjande arbete för äldre medborgare över 75 år.			
● Översyn av schemalägningens påverkan inom stadsdelens omsorgsverksamheter på möjligheten för brukarna att delta i olika fritidsverksamheter.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar För att göra det möjligt för de boende att delta i olika fritidsaktiviteter är ambitionen att enheternas schema anpassas kontinuerligt. Flera LSS-bostäder har under perioden anpassat schemalagningen utifrån brukarnas behov av stöd och hjälp. Detta har möjliggjort för brukarna att i större utsträckning kunna delta i individuella fritidsaktiviteter.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

☼ Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningen arbetar efter stadens rehabiliteringsprocess och genomför systematiska uppföljningar i syfte att förebygga ohälsa och att utreda orsaker till sjukfrånvaro. Oaktat dessa insatser ligger periodens utfall för sjukfrånvaron 0,9 procentenheter högre än årsmålet. Ökningen av sjukfrånvaron gäller psykisk ohälsa och belastningsproblem. De verksamheter som stått för den största ökningen är Socialtjänsten och Äldre -och funktionsnedsatta. För att nå en minskad sjukfrånvaro kommer förvaltningen ytterligare fokusera på chefens ansvar i rehabiliteringsarbetet och dennes möjligheter att både förebygga sjukfrånvaro och påverka individens återgång till arbete genom ett aktivt rehabiliteringsarbete.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi		730 st		570 st	5100	2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommentar						
Sommaren 2014 ansökte 623 ungdomar inom målgruppen om feriearbete hos Skärholmens stadsdelsförvaltning. Samtliga dessa ungdomar fick ett erbjudande om arbete. Av dessa anställdes 558 stycken och 65 ungdomar tackade nej till sitt erbjudande av olika skäl. Förvaltningen kommer även att anställa ungdomar under höst- och vinterloven.						
● Aktivt Medskapandeindex		79		81	80	2014
● Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid		25,4 %		15 %	100 %	2014
● Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare		70 %		80 %	80 %	2014
● Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.		92 %		93 %	92 %	2014
● Sjukfrånvaro	6,5 %	5,9 %	6,2 %	5,6 %	4,4 %	Tertial 2 2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Chef och medarbetare har en gemensam bild av uppdraget och rätt kompetens för att nå verksamhetens mål.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens arbete genomsyras av brukarfokus samt stadens vision 2030 och förvaltningens värdegrund. Utveckling av medarbetarnas kompetens ska ha sin grund i verksamhetens behov. Som stöd ska förvaltningens chefer tillsammans med medarbetarna ta fram individuella utvecklingsplaner i samband med medarbetarsamtalet. Det ska vara tydligt för medarbetaren vilka krav och förväntningar som ställs på både prestation och utveckling. Medarbetaren ska känna till Skärholmens lönekriterier och förstå principerna för lönesättning.

Förväntat resultat

Alla medarbetare och chefer känner respektive verksamhets mål och åtagande. Stadsdelsnämndens mål uppnås. Skärholmen har en långsiktig planering i kompetens- och bemanningsfrågor.

Kommentar

Fortsatt arbete har skett som syftar till att utveckla medarbetarnas kompetens i linje med de krav som ställs i respektive befattning. Exempel på detta är individuella skriftliga utvecklingsplaner för varje medarbetare i förvaltningen samt att utifrån förvaltningens lönepolicy konkretisera de prestationskrav som ska gälla i viss befattning för t ex normalprestation. Vidare pågår arbete med framtagande av baskompetensmoduler för chefer.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel medarbetare som anser att värdegrunden har betydelse för brukarna på deras arbetsplats (Nivå 8-10).		94 %		75 %		2014
● Andel medarbetare som anser att de är insatta i sin arbetsplats mål och åtaganden. (Nivå 4-5)				92 %		2014
● Andel medarbetare som har en skriftlig individuell utvecklingsplan		69,12 %		80 %		2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
① Fortsätta samarbetet med andra stadsdelar med fokus på att erbjuda sommarjobb i andra stadsdelar än där ungdomarna bor.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Totalt 56 ungdomar, vilket motsvarar 10 % av samtliga sommarjobbande ungdomar, fick sommarjobb utanför stadsdelsnämndsområdet. Av dessa fick 36 ungdomar arbete hos andra stadsdelsförvaltningar och 20 hos fackförvaltningar. En ungdom togs emot från en annan stadsdelsförvaltning.			
① Förvaltningen fördelar arbetstillfällen till de ungdomar som har störst behov och särskilt tar hänsyn till ungdomar med funktionsnedsättning.	2014-01-01	2014-12-31	
① Förvaltningen ska skapa medvetenhet och delaktighet bland medarbetarna om värdegrundsarbetet och vision 2030.	2011-01-01	2014-12-31	
① Insatser för att stärka ledarskapet i stadsdelen ska genomföras.	2013-01-01	2014-12-31	
Kommentar Ledarskapet stärks och utvecklas med utgångspunkt från individuellt upprättade utvecklingsplaner som tas fram för varje chef. Resultaten från medarbetarundersökningen har även utgjort ett viktigt underlag i syfte att utveckla förvaltningens chefer. Samtliga nya chefer får särskilda genomgångar av förvaltningens HR-processer.			
① Kompetens och bemanningsplanering för Skärholmen ska uppdateras och vidareutvecklas.	2014-01-01	2014-12-31	
① Samarbeta med andra stadsdelar kring handledning av sommararbetande ungdomar.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar De 56 ungdomar som fick feriearbete hos andra förvaltningar handledes där.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Skärholmens modell för medarbetarsamtal/lönesamtal /individuell utvecklingsplan ska användas och utvecklas.	2013-01-01	2014-12-31	
Kommentar Process och verktyg för medarbetarsamtal/lönesamtal/individuell utvecklingsplan har använts under året.			
Stadsdelsförvaltningen anordnar praktikplatser för personer med funktionsnedsättning.	2013-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Chef och medarbetare tar ansvar för en god arbetsmiljö.

Uppfylls delvis

Beskrivning

Genom att utveckla ledarskapet och öka förutsättningarna för ett aktivt medarbetarskap verkar stadsdelen för ökad hälsa. Insatser för god arbetsmiljö, ett gott arbetsklimat, friskvård till våra medarbetare och ett aktivt arbete vid sjukfrånvaro ska också bidra till ökad hälsa och att sjukfrånvaron minskar.

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron sjunker i stadsdelen och medarbetarna är friskare. AMI (aktiv medskapandindex) ökar.

Kommentar

För att nå en minskad sjukfrånvaro kommer förvaltningen ytterligare fokusera på chefens ansvar i rehabiliteringsarbetet och dennes möjligheter att både förebygga sjukfrånvaro och påverka individens återgång till arbete genom ett aktivt rehabiliteringsarbete. Fortsatta enhetsvisa uppföljningar av sjukfrånvaron mellan HR-funktionen och enhetschef är en viktig del i detta arbete. Samtliga chefer kommer tillsammans med HR-funktionen att planera för förstärkta åtgärder vid ett chefsforum i september. Trots planerade insatser för att sänka sjukfrånvaron prognostiserar förvaltningen att målet 5,6 procent kommer uppnås delvis.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel korttidssjukfrånvaro	1,95 %	2,02 %	1,9 %	2 %		Tertial 2 2014
Andel långtidssjukfrånvaro	3,06 %	2,7 %	2,9 %	2,5 %		Tertial 2 2014
Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar	1,46 %	1,16 %	1,4 %	1,1 %		Tertial 2 2014
Kommentar: För att minska sjukfrånvaro kommer förvaltningen ytterligare fokusera på chefens ansvar i rehabiliteringsarbetet och dennes möjligheter att både förebygga sjukfrånvaro och påverka individens återgång till arbete genom ett aktivt rehabiliteringsarbete. Fortsatta enhetsvisa uppföljningar av sjukfrånvaron mellan HR-funktionen och enhetschef är en viktig del i detta arbete.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enhetschefer följer upp sjukfrånvaro tillsammans med HR och ekonomi tertialvis för att fånga upp eventuella behov av åtgärdsplaner på enhetsnivå.	2008-01-01	2014-12-31	
 Alla enheter ska arbeta med förbättringsåtgärder utifrån resultat från medarbetarundersökningen och följa upp föregående års handlingsplan. Åtgärderna ska följas upp systematiskt.	2012-01-01	2014-12-31	
Kommentar Merparten av samtliga enheter och avdelningar har tagit fram handlingsplaner utifrån resultaten från medarbetarundersökningen. Nytt för i år är att enheterna även fått redovisa hur de lyckats med att genomföra de aktiviteter som ingick utifrån 2012 års enkät.			

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron ligger nu 0,9 procentenheter högre än nämndens mål på 5,6 procent. De avdelningar som har omsorgsarbete, Förskola och fritid och Äldre och funktionshindrade, har de högsta sjukfrånvarotalen. Inom avdelningen Äldre och funktionshindrade 7,6 procent och inom Förskola och fritid 6,7 procent.

Sjukfrånvaro 2014	Årsmål	T1	T2
Socialtjänst	6,0%	4,0%	4,8%
Äldre- och funktionshindrade	5,6%	7,2%	7,6%
Förskola och fritid	5,9%	6,7%	6,7%
Totalt stadsdelsförvaltningen	5,6%	6,1%	6,5%

Andelen korttidsfrånvaro ligger kvar på samma nivå som tertialrapport 1. Den mellanlånga sjukfrånvaron, sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar, ligger även den på samma nivå som i tertialrapport 1. Den största ökningen av sjukfrånvaro står långtidssjukfrånvaron för, en ökning från 2,72 procent till 3,06 procent. En ökning som gör att långtidssjukfrånvaron ligger 0,56 procentenheter högre än nämndens mål på 2,5 procent.

Med anledning av den ökande sjukfrånvaron har förvaltningen gjort en fördjupad kartläggning.[1] Vid inventering av sjukfrånvaroorsaker framkom att skador på rörelseapparaten, psykisk ohälsa och utmattningssymptom står för 65 procent av sjukfrånvaroorsakerna. Psykisk ohälsa dominerar som orsak inom verksamhetsområde Förskola och fritid. Problem med rörelseapparaten dominerar som orsak inom verksamhetsområdena Äldre och funktionshindrade och Förskola och fritid.

Orsaker till sjukfrånvaro dag 181-365

Förvaltningen har enligt uppdrag särskilt analyserat orsakerna till frånvaro dag 181-365. Efter genomgång kan konstateras att 12 individer har en sjukskrivning inom intervallet dag 181-365. Av dessa individer har fyra personer skada på rörelseapparaten som sjukfrånvaroorsak, ytterligare fyra personer har multipla diagnoser; diabetes, depression, fibromyalgi, lumbago-

ischias och/eller cancer. Två personer har psykisk ohälsa och två personer har utmattningssymptom som sjukfrånvaroorsak. Då underlaget inom intervallet dag 181-365 endast utgörs av 12 individer har förvaltningen inte kunnat säkerställa ytterligare samband då underlaget är alltför litet. Däremot är tre av dessa individer åter till sin arbetsplats på 100 procent. Fem individer har en tydlig plan för återgång i arbete och är redan åter i arbete på 50 eller 75 procent av sin arbetstid. En individ genomgår rehabträning och planerar att arbeta 25 procent fr.o.m. mitten på september. Tre personer har sådan sjukdomsbild att när successiv återgång till arbete kan ske fortfarande är oklart.

Korttidsfrånvaro

Andelen korttidsfrånvaro uppgår till 1,95 procent och ligger i paritet med årsmålet på 2 procent. Vid uppföljning av sjukfrånvaron som sker tertialvis mellan HR-funktionen och enhetschef är korttidsfrånvarostatistiken en stående punkt. För att förebygga att korttidsfrånvaro leder vidare till långtidsfrånvaro arbetar förvaltningens chefer enligt stadens rutin för tidiga insatser vid sjukfrånvaro där chefen vid fyra korttidsfrånvarotillfällen de senaste sex månaderna genomför ett hälsoutredande samtal med medarbetaren. Samtalet berör orsakerna till frånvaron och behovet av stöd eller förändringar i arbetsmiljön i övrigt.

Hälsofrämjande och förebyggande arbete

De senaste åren har flertalet förvaltningsövergripande hälsofrämjande insatser genomförts. Exempel på dessa är:

- Systematiskt genomförda rehabprocesser enligt stadens policy
- Lokalt framtagen rutin för hantering av sjukfrånvaro som bygger på tidiga insatser vid sjukfrånvaro
- Tydligare rollfördelning HR/chefer. Chefen ansvarar och HR stödjer
- Arbetsgivarperspektivet förstärkt i chefsrollen, vilket ger ökad tydlighet
- Insatser för såväl chefsutveckling som chefsavveckling
- Arbete med förvaltningens värdegrund har skett på alla nivåer
- Arbete med handlingsplaner utifrån resultat från medarbetarenkäter
- Extra medel tillfört till särskilda arbetsförmågeutredningar som Previa genomfört för långtidssjukskrivna medarbetare
- Satsning på ökad dialog och delaktighet medarbetare och chef genom bland annat AFA-projektets arbetsverktyg "Hur pratar vi med varandra"
- Ökad målstyrning på medarbetarnivå, t ex genom tydliggjorda lönekriterier och individuella utvecklingsplaner
- Friskvårdsaktiviteter har uppmuntrats på alla nivåer, vilket bland annat lett till hög andel medarbetare med simhallskort

Trots dessa insatser har sjukfrånvaron ökat. För att nå en minskad sjukfrånvaro kommer förvaltningen ytterligare fokusera på chefens ansvar i rehabiliteringsarbetet och dennes möjligheter att både förebygga sjukfrånvaro och påverka individens återgång till arbete genom ett aktivt rehabiliteringsarbete. Fortsatta enhetsvisa uppföljningar av sjukfrånvaron mellan HR-funktionen och enhetschef är en viktig del i detta arbete. Det är ett bra tillfälle till stöttning av rehabiliteringsarbetet och har syftet att säkerställa att planen för återgång i arbete för enskilda medarbetare går enligt plan samt att cheferna följer förvaltningens rutiner vid sjukfrånvaro.

Förvaltningen kommer fortsätta det fördjupningsarbete som initierades under våren 2014. Där

kommer bland annat förvaltningens rutiner kopplat till sjukfrånvaro löpande utvärderas. Detta för att säkra att arbetssätt och vidtagna åtgärder ger den effekt som önskas.

Arbetet kommer att fokuseras kring vilka olika insatser på enhetsnivå som krävs för att minska sjukfrånvaron. Utgångspunkten är att såväl kompetens som förutsättningar skiljer sig mellan olika chefer och verksamheter. Därav kommer olika åtgärder genomföras anpassade till förvaltningens olika verksamheter. Initialt läggs fokus på de enheter som har högst sjukfrånvaro.

Ytterligare kompetenshöjande insatser kommer vidare genomföras för förvaltningens chefer. Däribland utbildning i stadens rehabiliteringsprocess.

En gemensam satsning på att både ge ansvar och erbjuda stöd till förvaltningens chefer tror förvaltningen kommer kunna ge en minskad sjukfrånvaro på sikt.

[1] - Kartläggningen baserades på personer som varit sjukskrivna mer än 30 dagar under perioden januari-maj 2014, totalt 66 personer.

Deltid till heltid

Såväl den avtalsenliga skyldigheten att erbjuda deltidsanställda höjd sysselsättningsgrad, och den utvidgade personalpolitiska satsning för ofrivilligt deltidsanställda som gjordes 2012 är väl känd bland förvaltningens chefer. Det betyder att varje chef prövar möjligheten att erbjuda ofrivilligt deltidsanställda heltidsanställningar i samband med schemaändringar eller vid omorganisationer. Sedan tertialrapport 1 har några nya medarbetare erbjudits och tackat ja till heltidsanställning. Förvaltningen planerar en ny inventering liknade den som gjordes 2012 i syfte att få aktuella uppgifter för vilka medarbetare som är ofrivilligt deltidsanställda.

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Inriktningsmålet bedöms uppnås delvis då förvaltningen prognostiserar ett underskott på 6,0 mnkr och därmed inte har en budget i balans.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

Uppfylls delvis

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100,57 %	98,73 %		100 %	100 %	Tertial 2 2014
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,4 %	98,1 %		100 %	100 %	Tertial 2 2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
— Nämndens prognossäkerhet T2		0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2014

Nämndmål:**Nämndens budget är i balans.**

● Uppfylls delvis

Beskrivning

Alla enheter ska följa sin budget och vidta åtgärder om avvikelser redovisas. Verksamheten ska anpassas till brukarnas behov och efterfrågan utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

Förväntat resultat

Alla verksamheter ska ha ett balanserat resultat och relevanta prognoser.

Kommentar

Förvaltningen prognostiserar per 31 augusti ett underskott på 6,0 mnkr efter resultatöverföringar. Den ekonomiska bedömningen förutsätter att enheter med underskott fortsätter att vidta planerade åtgärder samt att åtgärderna ger önskad effekt. Inom samtliga enheter vidtas nu åtgärder som innebär en ökad kostnadsmedvetenhet. Åtgärderna innebär återhållsamhet på samtliga inköp som inte påverkar den ordinarie verksamheten för brukarna. Nedan kommenteras verksamheternas prognoser samt vilka åtgärder som vidtas för att kunna redovisa en budget i balans vid årets slut.

Verksamhet, netto mnkr	VP 2014	Bokfört tom-augusti	Helårs prognos*	Avvikelse per juli mot budget 2014	Avvikelse per augusti mot budget 2014
Nämnd och administration	32,0	19,9	31,2	0,8	0,8
Individ- och familjeomsorg	154,4	97,5	152,1	1,0	2,3
<i>varav socialpsykiatri</i>	28,8	18,6	28,8	0,0	0,0
Stadsmiljö	16,6	9,5	16,5	0,3	0,1
<i>varav räntor, avskrivning</i>	5,7	4,4	5,7	0,0	0,0
Förskola	216,0	138,7	211,5	3,8	4,5
Äldreomsorg	269,1	195,9	290,4	-12,3	-21,3
Funktionsnedsättning	230,9	159,0	234,2	-3,9	-3,3
Fritid och kultur	15,7	10,4	15,7	0,1	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	6,9	3,7	6,9	0,0	0,0
Ekonomiskt bistånd	102,0	58,4	96,4	4,9	5,6
<i>varav handläggning</i>	28,0	13,1	28,0	0,0	0,0
Övrig verksamhet	6,0	0,5	0,7	5,3	5,3
Summa	1 049,6	693,5	1 055,6	0,0	-6,0
Investeringar parker	11,3	5,4	11,3	0,0	0,0
Investeringar inventarier	1,9	0,0	0,9	0,0	1,0
Investeringar	13,2	5,4	12,2	0,0	1,0

Uppföljning av driftbudget

Individ- och familjeomsorg

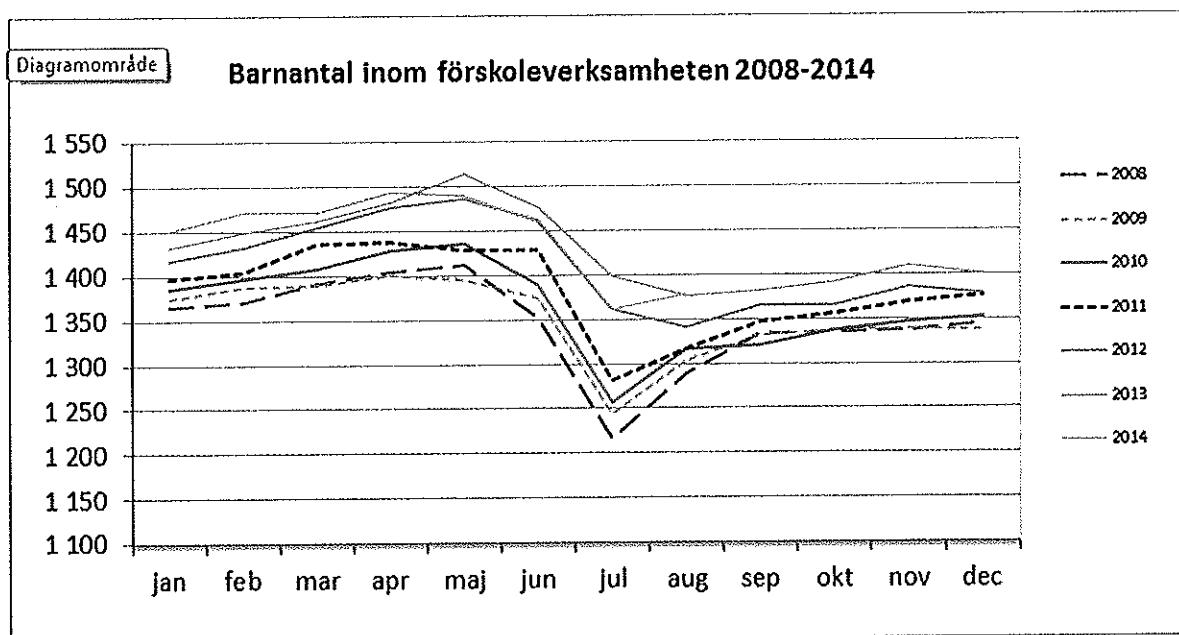
Verksamheter inom individ- och familjeomsorg prognostiserar ett samlat överskott om 2,3 mnkr. Inom barn och ungdomsenheten ökade vårdkostnaderna under sommaren. Förvaltningen har fått flera nya ensamkommande flyktingbarn och det har tillkommit vårdkrävande ungdomar med blandproblematik. Enheten barn och unga har förstärkt handläggningen för att kunna följa rättsäkerheten, vilket resulterar i personalkostnader om 1,5 mnkr som inte budgeterats för. De ökade kostnaderna balanseras av intäkter från statsbidrag vilket ger ett samlat överskott.

Förskola

Förskoleverksamheten prognostiserar ett överskott om 4,8 mnkr före resultatöverföring och 4,5 mnkr efter resultatöverföring. Överskottet förutsätter att barnomsorgsgarantin uppfylls till 100 procent och att förvaltningen får ersättning för höga hyror. Verksamheten prognostiserar att ha lägre kostnader för förskoleskjuts samt för specialförskolan Clavis som räknar med färre barn under hösten. Ökade interkommunala ersättningar samt projekteringskostnader för förskolan Torpgläntan är inkluderade i prognosen.

I augusti var det 1 378 barn inskrivna i Skärholmens stadsdelsförvaltning. I början av året var efterfrågan stor på förskoleplatser, dock uppstod ett trendbrott i mars och den förväntade ökningen av barnantalet uteblev. Efterfrågan på förskoleplatser under hösten är lågt och förvaltningen räknar med ett minskat barnantal på helårsbasis jämfört med budget.

Verksamheten beräknar att uppfylla barnomsorgsgarantin under 2014.

Äldreomsorg

Verksamhetsområde äldreomsorg prognostiserar ett underskott om -21,3 mkr, varav beställarenheten står för -14,3 mkr av underskottet. Förvaltningen konstaterar att behovet av vård- och omsorgsboende sedan januari har ökat månad för månad. För att vända kostnadsutvecklingen vidtas åtgärder. Förvaltningen gör analys och översyn av insatser på brukar-, handläggarg- och utförarnivå för att kvalitetssäkra gjorda bedömningar. För att förstärka styrning och kostnadskontroll har biståndshandläggarnas delegation dragits in, samtliga biståndsbeslut ska därmed beslutas av enhetschef eller biträdande enhetschef. Beroende på ärendenas karaktär tillämpas kortare beslutstider för att göra tätare uppföljning och omprövning. Vid anhöriganställningar har kontrollen av att den anhörige har adekvata kunskaper och kvalifikationer stärkts genom krav på dokumentation som styrker lämpligheten.

Utförare inom hemtjänst har inte lyckats minska sin kostnadsutveckling och prognostiserar nu ett underskott om -7,0 mkr. Det finns fortfarande en hel del kvar att göra för att få upp den utförda tiden hos brukaren och med det också ökade intäkter.

Följande insatser planeras och görs.

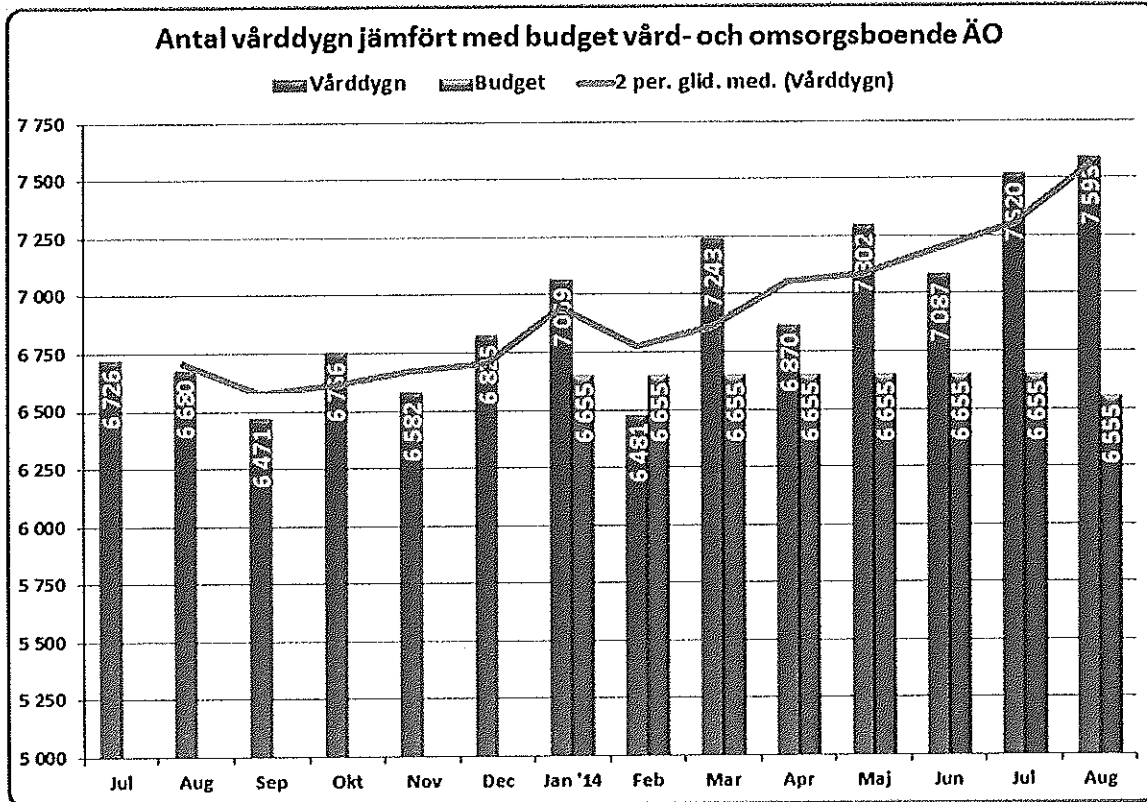
- Ledningen följer upp verksamheten för att säkerställa att den utförda tiden ökar.

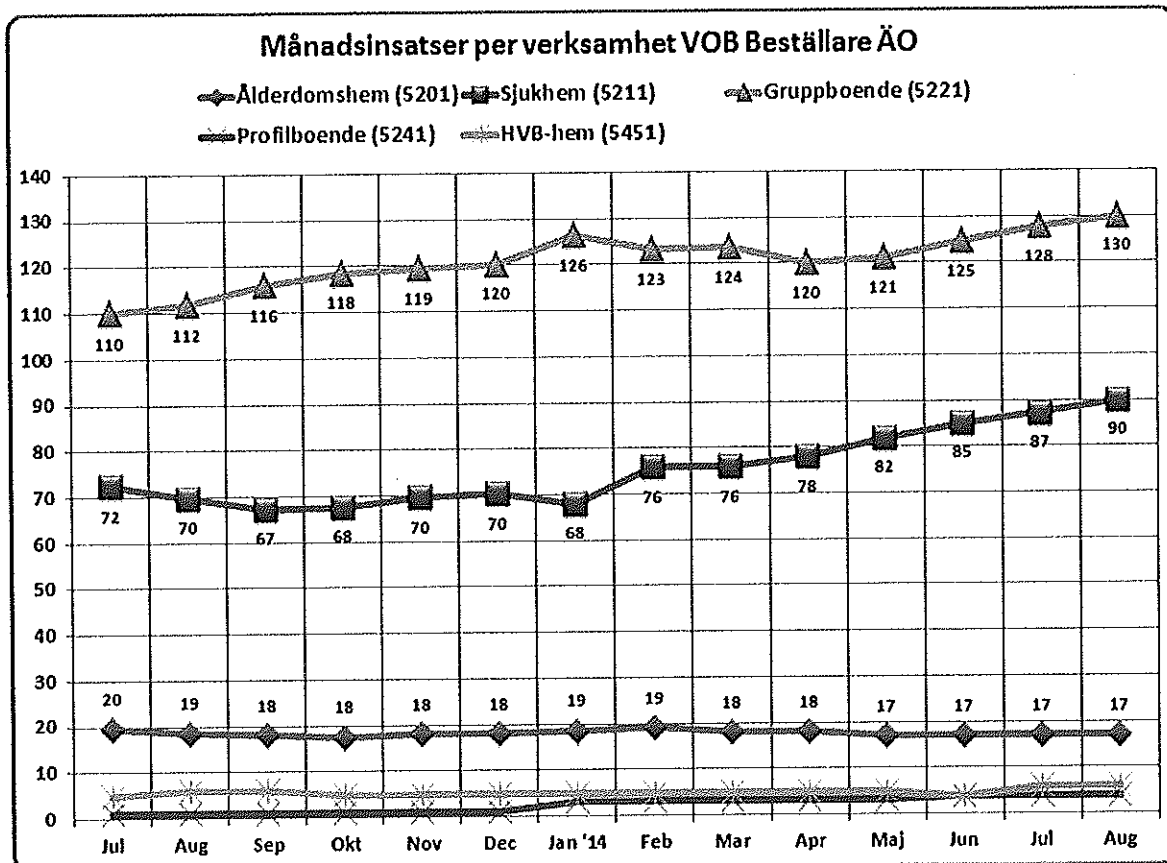
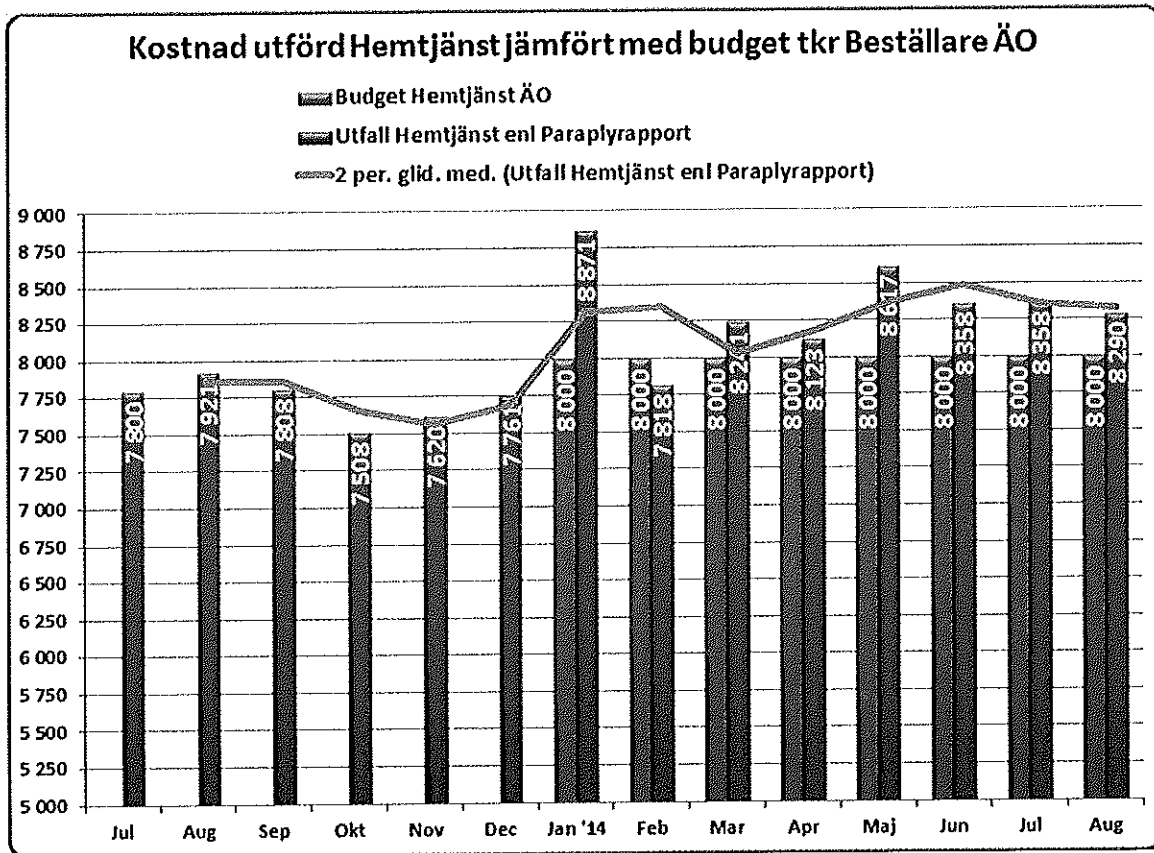
- Schemaläggning och personalresurser ses över och i juni trädde schemaändring för dagpersonal i kraft och under september kommer kvällspersonalens schema ses över med förändring från 1 oktober.

-Utbildning med samtlig personal i hemtjänsten för att säkerställa att de rapporterar korrekt till systemet, samtlig personal kommer att ha haft genomgång under september månad.

-För att öka kundtiden och minska kringtiden i verksamheten kommer enheten även dra lärdomar från Kungsholmens stadsdelsförvaltning, vilka använder planeringssystemet SchemOS på ett framgångsrikt sätt. Detta kommer att göras under september månad.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

För verksamhetsområde stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiseras ett underskott om, -3,3 mnkr. Underskottet härrör sig från beställarenheten som prognostiserar ett underskott om -9,9 mnkr. En betydande del av beställarnas underskott (-5,6 mnkr och -2,6 mnkr återfinns inom hemtjänst respektive personlig assistans LSS).

Beställarenheten har haft svårigheter med att hålla budget för hemtjänsten under hela året. Övergången till det nya ersättningssystemet kan förklaras som en av flera orsaker till detta. Kombinationen av en höjd timersättning och fler antal utförda timmar hos privata hemtjänstutförare än budgeterat har drivit upp kostnaderna för beställarna. Kostnadsutvecklingen inom hemtjänsten följs noggsamt och all debiterad tid som inte är förankrad i beställning bestrids.

Även kostnader avseende personlig assistans LSS ligger över budget. Detta förklaras av att allt fler brukare får avslag från Försäkringskassan avseende assistans, då försäkringskassan blivit restriktivare i sina bedömningar.

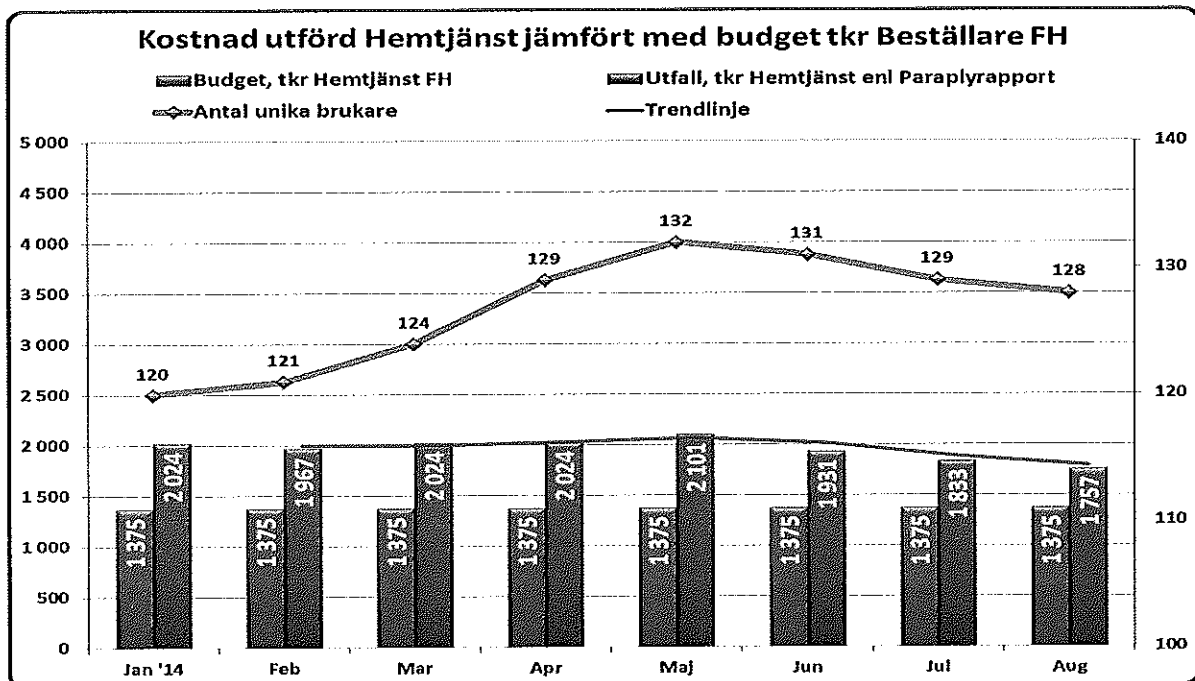
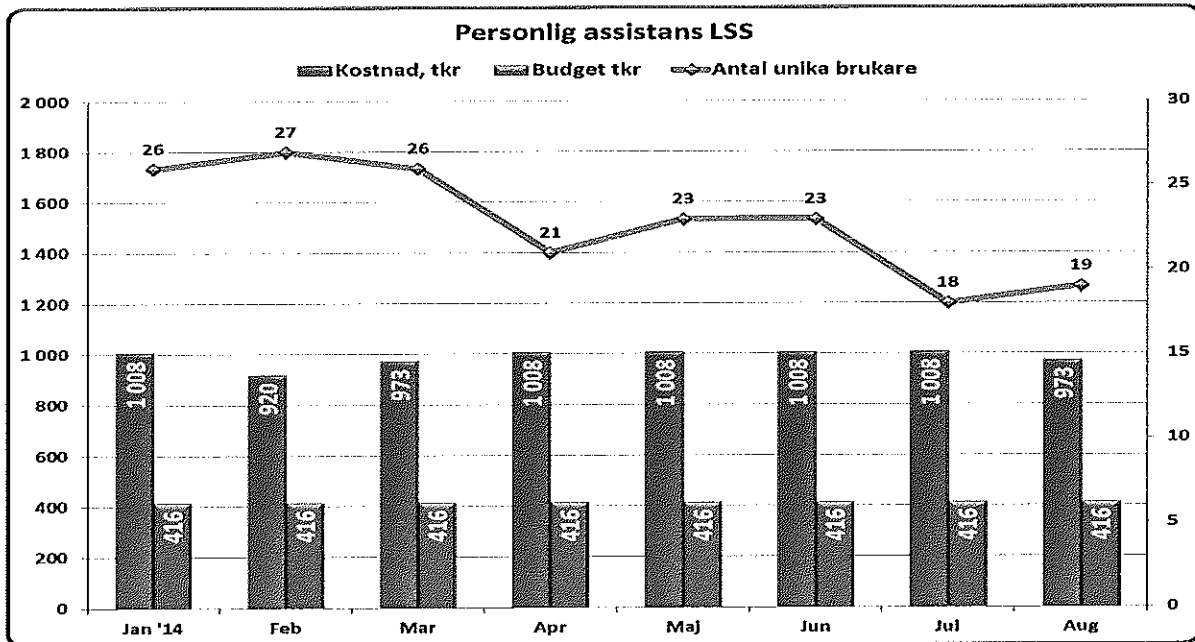
För att bromsa kostnadsutvecklingen och minska underskottet har beställarenheten vidtagit följande åtgärder;

Enheten har sedan maj i år systematisk arbetat med att se över insatser som är omfattande och kostandskrävande. Där bland annat biträdande enhetschef och controller månatligen går igenom ärenden och följer upp utvecklingen. Arbete har resulterat i att det totala underskottet som genomgående ökat under hela året nu har stagnerat.

Biståndshandläggarnas delegation har dragits in till följd av det ansträngda ekonomiska läget, samtliga biståndsbeslut ska därmed beslutas av enhetschef eller biträdande enhetschef.

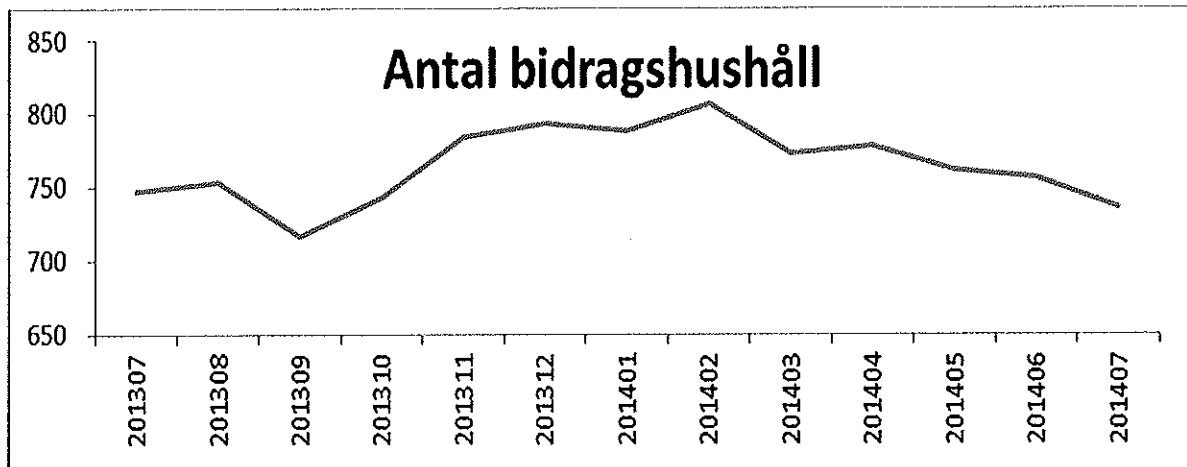
Beroende på ärendenas karaktär ska kortare beslutstider tillämpas för att göra tätare uppföljning och omprövning. Beställarenheten har börjat utföra oannonserade hembesök för att säkerhetsställa att insatser utförs enligt beställning och anmänt behov. Enheten har även stärkt arbetsgruppen med ytterligare en handläggare.

Utförarenheterna inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiserar samlat ett överskott om 6,6 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

För verksamhetsområde ekonomiskt bistånd prognostiseras ett överskott om 5,6 mnkr. Överskottet beror dels på ökade intäkter från Försäkringskassan och Migrationsverket, dels på lägre kostnader för ekonomiskt bistånd. I juli utbetalades stöd till 736 hushåll vilket är 21 färre än månaden innan. Hushållsstorleken är fortfarande under två personer per hushåll. Förvaltningens kostnader ökar för boende på hotellhem.

Under året fortsätter förvaltningens samarbete med jobbtorg, arbetsförmedling, ESF-projekt och förvaltningens arbetsträningsverksamheter. Syftet är att stödja klienten till arbete eller studier samt anlita konsulterande läkare som hjälper till att utreda om personer ska motiveras till arbete eller till att söka sjukersättning. Samarbetet har givit goda resultat och är en del i minskningen av antal bidragshushåll.

	Snitt 2013	2013 Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	2014 Jan	Feb	Mars	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug
Långtidsberoende*	75%	74%	75%	76%	75%	77%	77%	74%	75%	76%	75%	76%	75%	75%	74%	76%	
Ungdomar < 25 år	94	99	101	90	82	87	90	100	105	94	98	95	94	88	82	91	
Utbetalt bidrag mnkr	6,1	6,1	5,3	6,4	5,6	5,7	6,1	5,8	6,7	6,3	5,9	6,0	6,2	6,0	5,8	6,4	5,7

Resultatenheter

Från 2013 har resultatenheterna med sig ett överskott om 9,0 mnkr varav +10,5 mnkr från förskoleverksamheten och -1,5 mnkr från hemtjänsten.

Förskolans resultatenheter prognostiserar ett överskott om 0,3 mnkr för 2014 och för därmed med sig totalt +10,8 mnkr till resultatfonden 2015.

Hemtjänsten prognostiserar ett underskott om -7,0 mnkr 2014. För andra året i rad beräknas Hemtjänsten visa ett betydande underskott och resultatfonden för verksamheten kommer att upplösas vid året slut. Detta innebär att förvaltningens resultat påverkas negativt med totalt -1,5 mnkr 2014.

Investeringar

Parkinvesteringar

Puckelbollplanen i Skärholmen invigdes i juni. Det är den första etappen i aktivitetsstråket "Västerholmsstråket" som är färdigställd. Stråket ska, tillsammans med Vårbergs IP, bidra till att koppla samman Skärholmen och Kungens kurva, samt bidra till att stärka områdets förutsättningar/attraktivitet för ökad bostadsbyggande. Nästa del i stråket är en aktivitetsplats under namnet Västerholmsparken. Parken finansieras tillsammans med SISAB som förvaltar en

del av ytan.

Nämnden tilldelades 5 mnkr ur central medelsreserv för tillgänglighetsåtgärder. För dessa medel återställs ett antal trasiga parkvägar och trappor byggs om och tillgänglighetsanpassas. Belysning planeras också längs Skärholmens strandpromenad, mellan Sättrastrandsbadet och Sättra varv. De två befintliga motionsspåren i naturreservatet binds på detta sätt samman.

Inventarier och maskiner

Förvaltningen planerar att använda 0,9 mnkr av budgeten.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Förvaltningen har inte gjort några försäljningar.

Betydande projekt som inte är investeringar

Förvaltningen har inga stora projekt som inte är investeringar.

Omslutningsförändringar

Förvaltningen redovisar följande omslutningsförändringar, sammanlagt 11,9 mnkr:

1,9 mnkr för vårdnadsbidrag inom förskolan.

10,0 mnkr för ökade intäkter och kostnader för projekt samt statsbidrag inom individ- och familjeomsorgen.

Budgetjusteringar

Förvaltningen ansöker om 0,3 mnkr inom ramen för Vackra Stockholm för strategiskt utveckling inom Rena rama Skärholmen. Målet är att ta fram en långsiktig strategi för hur renhållningsarbetet kan bli mer preventivt och effektivt. Stadsdelsnämndsområdet ska vara rent från skräp, allmänheten ska vara väl informerad om renhållning och det lokala engagemanget för ett renare stadsdelsnämndsområde ska vara starkt. Skärholmen ska vara ett vackert, välskött, inbjudande och tryggt område för boende och besökare.

Medel för lokaländamål

Inga nya medel för lokaländamål söks under perioden.

Analys av balansräkning

Tillgångar (mnkr)	31/8 2013	31/8 2014
Anläggningstillgångar	68,4	76,0
Kundfordringar	12,5	9,1
Diverse kortfristiga fordringar	31,8	37,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17,4	22,8
Kassa och bank	0,1	0,1
Summa tillgångar	130,2	145,0

Skulder och eget kapital (mnkr)	31/8 2013	31/8 2014
Eget kapital	-67,8	-70,2
Kortfristiga skulder till kreditinstitut o kunder	-0,1	-0,1
Leverantörsskulder	-19,1	-24,8
Moms och särskilda punktskatter	0,0	-0,4
Övriga kortfristiga skulder	0,0	-3,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-43,2	-46,2
Summa skulder och eget kapital	-130,2	-145,0

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 16,1 mnkr jämfört med motsvarande period 2013.

Tillgångar

- **Anläggningstillgångar** har ökat på grund av fler pågående investeringsprojekt.
- **Kundfordringar** har minskat. Förvaltningen hade en större fordran för fakturering av feriearbetare för sommaren 2013 jämfört med 2014.
- **Diverse kortfristiga fordringar** har ökat något. Det är framförallt ökat köp av omsorg där förvaltningen har rätt att lyfta bidragsmoms och att momsen kontrolleras och lyfts i rätt period.
- **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter** har ökat. Ökningen här motsvarar minskningen i kortfristiga fordringar här ovan då fakturering ännu inte gjorts inom period för T2 2014 för feriearbetare.
- **Kassa och bank** är oförändrat.

Skulder och eget kapital

- **Eget kapital** har ökat som en följd av förändringarna i balansräkningen.
- **Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder** är oförändrat.
- **Leverantörsskulder** har ökat. Största ökningen är för ökat köp av vård och omsorg inom områdena äldre och funktionsnedsättning.
- **Moms och särskilda punktskatter** har ökat då vi fakturerat vidare köksombyggnad till SISAB.
- **Övriga kortfristiga skulder** har ökat då statliga förutbetalda projektmedel redovisas 2014.
- **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter** har ökat. Ökningen är för fakturor som ännu inte inkommit till förvaltningen för köp av omsorgsplatser inom äldre och funktionsnedsättning. Förvaltningen väntar också kostnad för pågående investeringsprojekt och kostnad för hyror som ännu inte inkommit till förvaltningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

● Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Administrationens andel av de totala kostnaderna		3,17 %		3,16 %	minska	2014
■ Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen		1 st		3 st	tas fram av nämnden	2014
Kommentar Under året kommer två enheter delta i tävlingen.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Förvaltningens ledningsgrupp har tillsammans med verksamhets- och budgetcontrollers genomfört en workshop för att identifiera indikatorer som mäter effektivitet inom verksamheterna. Arbetet kommer fortgå under hösten för att resultera i en eller flera effektivitetsindikatorer i verksamhetsplan 2015.			
● Kommunstyrelsen ska i samverkan med servicenämnden, stadsdelsnämnderna se över riktlinjerna för vårdnadsbidrag	2014-01-01	2014-12-31	
● Servicenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna införa central avgiftshantering för bland annat förskola	2014-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och de fristående förskolorna införa den nya gemensamma ingången till den gemensamma förskolekön och de fristående förskolornas köer	2014-01-01	2014-12-31	
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över riktlinjerna för barnomsorg på obekvämt arbetstid	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens resurser används effektivt för medborgarnas och brukarnas bästa.

Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen ska planera, organisera och genomföra verksamheterna på ett sådant sätt att kärnverksamheten är i fokus och prioriteras så att vi på bästa sätt använder våra samlade resurser.

Förväntat resultat

Förvaltningen arbetar evidensbaserat och följer upp sina resultat.

Kommentar

Under 2014 har arbete med kvalitetsutveckling, genom resultatbaserad styrning med fokus på medborgare och brukare, fortsatt. Inom avdelningarna pågår utveckling av målformuleringar, åtaganden för verksamheterna samt uppföljning av vilka resultat som uppnås för medborgare och brukare. Olika system för uppföljning testas och har börjat användas. Uppföljningen baserar sig dels på enkäter om den enskildes upplevelse av bemötande och service och dels på bedömningar av den enskildes situation utifrån ett antal olika resultatmått. Syftet är att hitta sätt att göra uppföljningar utan att det läggs en omotiverat stor börda på medarbetarna.

För att säkerställa att förskolans verksamhet når uppsatta mål har enheterna börjat arbeta med uppföljningsinstrumentet "Förskolornas uppföljningssystem i Skärholmen" (FUSS) som togs fram under förra året. FUSS testas på minst en avdelning inom samtliga enheter och ska utvärderas inför att samtliga förskolor ska använda materialet från och med nästa år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Insatser ska genomföras för att medarbetare ska använda och hitta relevant information på nya intranätet.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Stadsdelsnämndens kommunikator har erbjudit medarbetare för introduktion av nya intranätet i form av flera drop-in-tillfällen samt medarbetarna uppmanas att se de filmer och instruktioner som finns tillgängliga och som beskriver det nya intranätets funktionalitet.			

Synpunkter och klagomål

Förvaltningens inställning är att klagomål bidrar till verksamhetsutveckling. Klagomålshanteringens gång är att varje klagomål registreras. Klagomålet skickas omgående till ansvarig avdelningschef för bedömning/åtgärd. När ärendet är åtgärdat och klart skrivs detta in i ärendehanteringssystemet. Begreppet åtgärdat innebär i det här sammanhanget att en återkoppling till brukaren/medborgaren som framfört synpunkten/klagomålet skett där det är möjligt (vissa klagomål är anonyma) Den avdelning som "äger" klagomålet utför återkopplingen för att direkt kunna svara på eventuella följdfrågor eller annat som brukaren/medborgaren vill ha hjälp med.

Medborgarservice

Medborgarservice har fått in två klagomål och en synpunkt.

Medborgarservice har förbättrat rutiner runt klagomålshanteringen och ska genomföra ett förslag som lämnats av en medborgare.

Socialtjänsten

Socialtjänsten har fått in 12 klagomål.

Elva av de inkomna klagomålen gäller missnöje med handläggning eller beslut. Ett av klagomålen avser missnöje då de inte fått återkoppling från förvaltningen angående den höjda kostavgiften. Handläggning pågår i tre av klagomålen och har ännu inte besvarats. Nio av klagomålen har besvarats och åtgärdats. Ett klagomål har inkommit anonymt.

Äldre och funktionshindrade

Äldre och funktionshindrade har fått in två klagomål.

Under perioden har ett klagomål inkommit gällande bristande hantering av brukarens mediciner. Klagomålet har åtgärdats genom att enhetschefen i dialog med anhörig förbättrat rutinen för medicinerings samt revidering av rutiner för medicinerings. Ett ärende handlade om bristande bemötande och har åtgärdats. Återkoppling till den klagande har skett.

Förskola och fritid

Förskola och fritid har fått in ett klagomål som gäller personals agerande på förskola. Utredning pågår.

Stadsutveckling (from 2013-12-01 registreras de flesta ärenden i Synpunktsportalen)

Stadsutveckling har fått in 63 klagomål och två synpunkter.

Stadsutveckling har fått in eller lagt in samtliga synpunkter och klagomål via synpunktsportalen. Under perioden har ett beröm, 26 felanmälningar, 20 frågor, en idé och 17 klagomål inkommit. Variationen på anmälningarna är stor, en tredjedel sorteras in under rubriken övrigt. Av resterande anmälningar har fyra områden vardera fler än fem anmälningar under perioden. Det gäller grönområden, parklekar, städning och träd. Samtliga ärenden är omhändertagna och avslutade. Alla synpunktslämnare som begärt återkoppling eller lämnat kontaktuppgifter har kontaktats och åtgärder har utförts alternativt lagts in i avdelningens årshjul för åtgärd senare under året.